

Cyfarfod

PWYLLGOR PENSIYNAU

Dyddiad ac Amser

2.00 y.h., DYDD LLUN, 21AIN TACHWEDD, 2022

Lleoliad

Cyfarfod Rhithiol

I gael mynediad cyhoeddus i'r cyfarfod, cysylltwch â ni

Pwynt Cyswllt

Lowri Haf Evans

01286 679878

lowrihafevans@gwynedd.llyw.cymru

(Dosbarthwyd 14 Tachwedd 2022)

PWYLLGOR PENSIYNAU

AELODAETH (7)

Plaid Cymru (4)

Y Cynghorwyr

Iwan Huws
Ioan Thomas

Medwyn Hughes

Elin Hywel

Annibynnol (2)

Y Cynghorwyr

John Pughe Roberts

John Brynmor Hughes

Llafur / Rhyddfrydol (1)

Y Cyngorydd Stephen Churchman

Aelodau Cyfetholedig

Cyngorydd Robin Wyn Williams
Cyngorydd Goronwy Owen Edwards

Cyngor Sir Ynys Môn
Cyngor Bwrdeistrefol Sirol Conwy

Aelodau Ex-officio

Cadeirydd ac Is-Gadeirydd y Cyngor

R H A G L E N

1. YMDDIHEURIADAU

I dderbyn unrhyw ymddiheuriadau am absenoldeb

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

I dderbyn unrhyw ddatganiad o fuddiant personol

3. MATERION BRYS

Nodi unrhyw eitemau sy'n fater brys ym marn y cadeirydd fel y gellir eu hystyried.

4. COFNODION

5 - 9

Bydd y Cadeirydd yn cynnig y dylid llofnodi cofnodion cyfarfod o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd 27ain Mehefin 2022 fel rhai cywir

5. RHEOLAETH TRYSORLYS 2022-23 ADOLYGIAD CANOL BLWYDDYN

10 - 17

I dderbyn yr adroddiad er gwybodaeth

6. TASGLU AR DDATGELIADAU ARIANNOL CYSYLLTIEDIG Â'R HINSAWDD ('TCFD') - YMGYNGHORIAD 'TCFD'

18 - 20

I gyflwyno'r ymateb gan Cronfa Bensiwn Gwynedd i'r ymgynghoriad

7. CYFRIFON TERFYNOL CRONFA BENSIWN GWYNEDD AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2022 AC ARCHWILIAD PERTHNASOL

21 - 80

I ystyried adroddiad yr archwilydd, cymeradwyo'r Datganiad Cyfrifon ac awdurdodi'r Cadeirydd a'r Pennaeth Cyllid i ardystio'r llythyr.

8. RHAGFANTOLI ARIAN CYFRED

81 - 85

I dderbyn cymeradwyaeth y pwyllgor i weithredu trefniadau gwarchod ariannol

9. CAU ALLAN Y WASG A'R CYHOEDD

Bydd y Cadeirydd yn cynnig y dylid cau'r wasg a'r cyhoedd allan o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitemau canlynol gan ei fod yn debygol y datgelir gwybodaeth eithriedig fel y'i diffinnir ym mharagraff 14, Atodiad 12A, Deddf Llywodraeth Leol 1972.

Mae'r paragraff yma yn berthnasol oherwydd bod yr adroddiadau yn cynnwys gwybodaeth ynglŷn â thrafodion ariannol neu fusnes unrhyw berson penodol(yn cynnwys yr awdurdod sydd yn dal y wybodaeth hynny)

Mae budd cyhoeddus cydnabyddedig mewn bod yn agored ynglŷn â defnydd adnoddau cyhoeddus a materion ariannol cysylltiedig. Cydnabyddir fodd bynnag fod adegau, er gwarchod buddiannau ariannol awdurdod cyhoeddus fod angen trafod gwybodaeth fasnachol heb ei gyhoeddi. Byddai cyhoeddi gwybodaeth fasnachol sensitif o'r math yma yn amhriodol o ran buddiannau cydnabyddedig trydydd bartion ac yn gallu tanseilio hyder i ddod a gwybodaeth ymlaen gerbron y Cyngor a felly gallu'r Cyngor i wneud penderfyniadau ar ran y gronfa. Byddai hyn yn groes i'r budd cyhoeddus ehangach o sicrhau gwerth am arian a'r allbwn cyfansawdd gorau . Am y rhesymau hyn mae'r mater yn gaeedig er y budd cyhoeddus.

10. PROSIECT YNNI GLAN YNG NGHYMRU (PARTNERIAETH PENSIWN CYMRU)

I ystyried yr adroddiad a chymeradwyo'r dyraniad i fuddsoddi mewn prosiectau ynni glân uniongyrchol yng Nghymru

(copi i aelodau'r Pwyllgor yn unig)

11. ADOLYGIAD O DDYRANIAD ASED AU STRATEGOL CRONFA BENSIWN GWYNEDD

I ystyried a chymeradwyo dyraniad asedau strategol diwygiedig y gronfa

(copi i aelodau'r Pwyllgor yn unig)

PWYLLGOR PENSIYNAU 27-06-22

Presenoldeb:

Cynghorwyr: Stephen Churchman, Goronwy Edwards (Cyngor Sir Bwrdeistrefol Conwy), John Brynmor Hughes, Medwyn Hughes, Iwan Huws, Elin Hywel, John Pughe Roberts ac Ioan Thomas

Swyddogion:

Dafydd Edwards (Cyfarwyddwr y Gronfa), Delyth Jones-Thomas (Rheolwr Buddsoddi), Meirion Jones (Rheolwr Pensiynau) a Lowri Haf Evans (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth)

Eraill a wahoddwyd:

Sharon Warnes (Aelod Bwrdd Pensiwn – arsylwi)
Yvonne Thomas (Rheolwr Archwilio, Archwilio Cymru)
Malcolm Stanley (Hymans Robertson)

1. ETHOL CADEIRYDD

Penderfynwyd ethol y Cynghorydd Stephen Churchman yn Gadeirydd y Pwyllgor hwn ar gyfer 2022 / 23

2. ETHOL IS-GADEIRYDD

Penderfynwyd ethol y Cynghorydd Ioan Thomas yn Is-gadeirydd y Pwyllgor hwn am 2022/23

3. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan y Cynghorydd Robin Williams (Cyngor Sir Ynys Môn)

4. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Dim i'w nodi

5. MATERION BRYN

Dim i'w nodi

6. COFNODION

Bu i'r Cadeirydd dderbyn cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 17 Mawrth 2022 fel rhai cywir.

7. CYNLLUN ARCHWILIO CRONFA BENSIWN GWYNEDD 2022

Croesawyd Yvonne Thomas (Archwilio Cymru) i'r cyfarfod.

Cyflwynwyd cynllun Archwilio Cymru ar gyfer 2022 yn nodi'r gwaith y bwriedir ei gwblhau yn ystod y flwyddyn yn unol â'r cyfrifoldeb statudol sydd ganddynt fel archwilwyr allanol. Cyfeiriwyd at yr angen i archwilio cyfrifon y gronfa bensiwn gyda'r nod o adnabod camddatganiadau perthnasol ynghyd a'r risgiau sydd ynghlwm i'r archwiliad ariannol. Cyfeiriwyd at gynnwys y rhaglen archwilio perfformiad gan gynnig braslun o'r gwaith sydd i'w gyflawni, y ffioedd a'r amserlen bwriadedig ynghyd ag amlygu y bydd Datganiad o Gyfrifoldebau yn cael ei gyflwyno yn manylu ar faterion ac yn cynnig mwy o wybodaeth am waith yr Archwilwyr.

Adroddwyd bod pandemig covid -19 yn parhau i gael effaith digynsail ar y Deyrnas Unedig ac ar waith sefydliadau'r sector gyhoeddus gydag Archwilio Cymru yn parhau i fonitro'r sefyllfa gan drafod goblygiadau unrhyw newidiadau gyda swyddogion. Amlygwyd bod y risgiau a nodwyd yn rai oedd yn berthnasol i bob cynllun ac nid yn unigryw i Wynedd a bod y cynnydd mewn ffioedd o ganlyniad i'r angen i fuddsoddi'n barhaus yn ansawdd y gwaith archwilio mewn ymateb i bwysau cynyddol a chostau.

Diolchwyd am yr adroddiad ac i Yvonne Thomas am fyncyhu'r cyfarfod. Mynegwyd parodwyd i gydweithio a gwerthfawrogwyd bod Tîm Archwilio Cymru yn rhugl yn y Gymraeg a bod hyn i'w groesawu.

PENDERFYNWYD:

Derbyn archwiliad cyfrifon Cynllun Archwilio Cronfa Bensiwn Gwynedd ar gyfer y flwyddyn 31 Mawrth 2022 (sydd yn cael ei gwblhau gan Archwilio Cymru).

8. CYFRIFON DRAFFT CRONFA BENSIWN GWYNEDD AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 Mawrth 2022

Cyflwynwyd, er gwybodaeth adroddiad gan y Rheolwr Buddsoddi yn darparu manylion gweithgareddau ariannol y Gronfa Bensiwn yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben Mawrth 31ain 2022. Amlygwyd bod y cyfrifon (drafft) yn destun archwiliad sy'n cael ei weithredu gan Archwilio Cymru

Adroddwyd bod y cyfrifon yn dilyn ffurf statudol CIPFA gyda'r canllawiau yn dehongli beth sy'n cael ei gyflwyno yn y cyfrifon.

Mynegwyd bod y flwyddyn wedi bod yn un prysur i'r gronfa wrth drosglwyddo marchnadoedd datblygol i Partneriaeth Pensiwn Cymru, gosod targed sero net a monitro effaith digwyddiadau megis y rhyfel Wcráin. Cyfeiriwyd at grynodedeb o gyfrif y gronfa gan nodi bod y ffigyrau yn eithaf cyson. Ategwyd bod lleihad yn y costau rheoli o'r flwyddyn flaenorol a hynny oherwydd bod ffioedd Partners bellach wedi sefydlogi.

Gyda chynnydd yng ngwerth farchnad y gronfa o £247 miliwn, daeth gwerth y gronfa i £2.7biliwn.

Cymerodd Cyfarwyddwr y Gronfa y cyfle i ddiolch i'r Tîm Buddsoddi am eu hymroddiad i sicrhau bod Datganiad Cyfrifon (drafft) wedi ei gwblhau o few yr amserlen. Nododd fod y Pennaeth Cyllid eisoes wedi ardystio'r cyfrifon drafft ac mai ymarfer da oedd rhannu'r cyfrifon gyda'r Aelodau er mwyn rhoi cyfle i holi / cyflwyno sylwadau.

Diolchwyd am yr adroddiad

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn ag eglurhad dros ystyr 'buddion heb eu hawlio', nodwyd bod y term yn cyfeirio at sefyllfaeodd e.e, lle mae ad-daliad wedi rhewi, methiant i adnabod lleoliad unigolyn neu yn syml fuddion heb eu hawlio gan gyfranwyr.

Mewn ymateb i sylw am leihad yn y gwerthiannau yn ystod y flwyddyn, nodwyd bod y lleihad yn cyfeirio at y gweithgareddau ac nid lleihad yn y gwerth. Ategwyd bod y gweithgaredd o drosglwyddo buddsoddiadau wedi creu effaith (83% o fuddsoddiadau wedi trosglwyddo i Gronfa Pensiwn Cymru erbyn hyn).

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â lleihad yn enillion net ar fuddsoddiadau Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â lleihad yn enillion net ar fuddsoddiadau (£249.18m ar y 31ain o Fawrth 2022 o gymharu â £596.28m ar y 31ain o Fawrth 2021), nodwyd bod buddsoddiadau ecwiti marchnadoedd stoc wedi bod yn llewyrchus ers cwmp y pandemig yma Mawrth 2020, ond erbyn hyn wedi sefydlogi - serch hynny, eglurwyd bod £249.18m o enillion yn amlygu blwyddyn dda.

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â chyfraniadau cyfranwyr yn gyfartal i bawb beth bynnag yw cyfraniad y cyflogwr, nodwyd bod y cyfraniadau yn amrywio gyda newidiadau yn cael eu cyflwyno gyda'r prisiaid bob tair blynedd.

PENDERFYNWYD Derbyn a nodi Datganiad Cyfrifon y Gronfa Bensiwn (yn amodol ar archwiliad) ar gyfer 2021/22

9. CYNLLUN BUSNES PARTNERIAETH PENSIWN CYMRU

Cyflwynwyd adroddiad gan y Rheolwr Buddsoddi a oedd yn cynnwys Cynllun Busnes y Bartneriaeth. Adroddwyd bod y Bartneriaeth yn creu Cynllun Busnes yn flynyddol am gyfnod o dair blynedd gyda'r cynnwys yn manylu ar sut mae'r Bartneriaeth yn mynd i gyflawni ei nodau. Pwrpas y cynllun busnes yw:

- Esbonio cefndir a strwythur llywodraethu'r PPC
- Amlinellu'r blaenoriaethau a'r amcanion dros y tair blynedd nesaf
- Amlinellu'r gyllideb ariannol ar gyfer cyfnod y Cynllun Busnes
- Crynhoi Buddsoddiadau ac Amcanion Perfformiad PPC

Ategwyd bod y cynllun busnes yn cael ei fonitro'n gyson ac yn cael ei adolygu a'i gytuno'n ffurfiol bob blwyddyn. Nodwyd hefyd bod gofyn i'r 8 Awdurdod sydd yn rhan o'r Bartneriaeth gymeradwyo'r Cynllun.

Diolchwyd am yr adroddiad

PENDERFYNWYD derbyn a chymeradwyo'r Cynllun Busnes

10. RHEOLAETH TRYSORLYS

Cyflwynwyd adroddiad gan y Rheolwr Buddsoddi yn nodi bod y Pwyllgor Pensiynau (yng nghyfarfod Pwyllgor 25/03/21) wedi cytuno pwlio buddsoddiadau'r Cyngor a Chronfa Bensiwn ar gyfer y flwyddyn ariannol 2021/22. Adroddwyd bod y penderfyniad yn cael ei wneud yn flynyddol i ganiatáu i gronfeydd dros ben y Gronfa Bensiwn gael eu cyfuno a'u cyd-fuddsoddi a llif arian cyffredinol y Cyngor. Amlygwyd bod yr adroddiad yn cymharu gwir berfformiad yn erbyn y strategaeth ar gyfer y flwyddyn ariannol 2021/22 ac yn cyflawni dyletswydd gyfreithiol y Cyngor o dan Ddeddf Llywodraeth Leol 2003 i gymryd ystyriaeth o Gôd CIPFA ag Arweiniad Buddsoddi Llywodraeth Cymru.

Adroddwyd, yn ystod y flwyddyn ariannol 2021/22 arhosodd gweithgaredd benthyca'r Cyngor o fewn y cyfyngiadau a osodwyd yn wreiddiol a derbyniwyd £556,000 o log ar fuddsoddiadau oedd yn uwch na'r £433,000 a oedd yn y gyllideb. Ategwyd na wnaeth unrhyw sefydliad yr oedd y Cyngor wedi buddsoddi arian gyda hwy fethu â thalu.

Tynnwyd sylw at y sefyllfa buddsoddi gan amlygu'r llefydd mae'r Cyngor wedi buddsoddi'r arian dros y cyfnod (rhestr yn cynnwys banciau a chymdeithasau adeiladau, awdurdodau lleol, cronfeydd marchnad arian, Swyddfa Rheoli Dyledion (DMO) a chronfeydd wedi'i pwlio). Ategwyd bod y Swyddfa Rheoli Dyledion yn cael ei ddefnyddio eleni am y tro cyntaf ers tro a hynny oherwydd bod eu cyfraddau yn gystadleuol iawn ac yn addas ar gyfer buddsoddi lefelau arian y Cyngor. Adroddwyd hefyd bod y cyfraddau wedi gwella o ganlyniad i gynnydd yn y gyfradd sylfaenol o fis Rhagfyr 2021 ymlaen.

Yng nghyd-destun adroddiad cydymffurfriad a dangosyddion, adroddwyd bod yr holl weithgareddau wedi cydymffurfio'n llawn gyda chod ymarfer CIPFA a Strategaeth Rheoli Trysorlys y Cyngor – hyn yn newyddion calonogol iawn.

Diolchwyd am yr adroddiad

PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad er gwybodaeth

11. POLISI CYNRYCHOLAETH

Cyflwynwyd adroddiad gan y Rheolwr Pensiynau yn ymateb i argymhellion Adolygiad Llywodraethu Da i awdurdodau sicrhau bod angen i bob cronfa gynhyrchu a chyhoeddi polisi ar gynrychiolaeth aelodau'r cynllun a chyflogwyr sydd ddim yn rhan o'r awdurdod gweinyddu ar y Pwyllgorau, gan egluro trefniadau hawliau pleidleisio pob plaid.

Amlygwyd bod y polisi yn cadarnhau safbwynt y Gronfa mewn perthynas â phenodiadau a hawliau dirprwyaeth y Pwyllgor, yn ogystal â chyfansoddiad y Bwrdd Pensiwn. Nodwyd bod copi drafft o'r Polisi wedi ei gyflwyno i'r Bwrdd Pensiwn (4/4/22) a bod argymhellion y Bwrdd wedi eu cynnwys yn y fersiwn derfynol. Un o'r argymhellion oedd i nodi bod Cadeirydd y Pwyllgor Pensiynau yn eistedd ar Gydbwyllgor Llywodraethu Partneriaeth Pensiwn Cymru ac y byddai gwahoddiad yn ymestyn i'r Is gadeirydd os na fyddai'r Cadeirydd yn gallu mynychu.

Diolchwyd am yr adroddiad

Yn ystod y drafodaeth ddilynol, nodwyd y sylwadau canlynol:

- Bod y polisi yn un syml a chliir
- Bod y polisi yn adlewyrchu'r hyn sydd eisoes mewn lle

PENDERFYNWYD derbyn a chymeradwyo'r Polisi Cynrychiolaeth.

12. STRATEGAETH GWEINYDDU PENSIYNAU

Cyflwynwyd adroddiad gan y Rheolwr Pensiynau oedd eto yn ymateb i ofynion Adolygiad Llywodraethu Da i bob awdurdod gweinyddu gynhyrchu a chyhoeddi strategaeth weinyddol sydd yn hygyrch ac yn cyflawni gofynion y Rheoliadau CPLIL.

Eglurwyd, fel rhan o baratoi ar gyfer y prosiect llywodraethu da, rhannwyd copi drafft o'r strategaeth gyda Hymans Robertson er mwyn derbyn adborth. Cadarnhawyd bod y Strategaeth Weinyddu yn cyffwrdd â'r meysydd priodol ac roeddynt o'r farn ei bod yn bodloni'r holl ofynion cyfredol a'r gofynion ychwanegol hynny sy'n deillio o'r adolygiad Llywodraethu Da. Ategwyd bod copi drafft o'r strategaeth hefyd wedi ei chyflwyno i'r Bwrdd Pensiwn (17/3/22) a bod argymhellion y Bwrdd wedi eu cynnwys yn y fersiwn derfynol. Yn dilyn cyflwyniad i'r Bwrdd rhannwyd copi o'r strategaeth hefyd gyda chyflogwyr y gronfa ond ni dderbyniwyd sylwadau nac adborth.

Ategwyd y byddai'r strategaeth yn cael ei hadolygu yn flynyddol.

Diolchwyd am yr adroddiad

Yn ystod y drafodaeth ddilynol nodwyd y sylwadau canlynol gan aelodau:

- Bod y strategaeth yn ymateb yn dda i ofynion Rheolaidau CPLIL
- Bydd y strategaeth o fudd i'r Uned Pensiynau - yn gosod amserlen, nodi cyfrifoldebau a gweithdrefnau ar gyfer cyfathrebu
- Bod y strategaeth yn un manwl
- Yn ddogfen i'w chroesawu

PENDERFYNWYD derbyn a chymeradwyo'r Strategaeth Gweinyddu Pensiynau

13. ADRODDIAD ADRAN 13

Cyflwynwyd adroddiad gan Gyfarwyddwr y Gronfa yn gosod cefndir a phwrpas Adran 13 o Ddeddf Pensiynau Gwasanaethau Cyhoeddus 2013 sydd yn ei gwneud hi'n ofynnol i adroddiad gael ei gyhoeddi ar brisiad 91 o gronfeydd Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol Cymru a Lloegr bod 3 mlynedd.

Amlygwyd bod yr Adran Lefelu Tai a Chymunedau wedi penodi Adran Actiwari'r Llywodraeth i gynnal yr ymarfer o graffu canlyniadau prisiadau 2019 ar draws cronfeydd y DU gan gyhoeddi eu casgliadau Rhagfyr 2021. Ategwyd bod Cronfa Bensiwn Gwynedd wedi cwrdd â holl feini prawf Prisiad Adran 13 heb unrhyw faneri ambr na choch wedi eu hamlygu na phryderon oedd angen sylw gan y Pwyllgor - y newyddion yn gadarnhaol a chalonogol iawn.

Gwahoddwyd Malcolm Stanley o gwmni Hymans Robertson i roi diweddariad annibynnol i'r Pwyllgor ar yr ymarfer a chyflwyno ac egluro canlyniadau Cronfa Gwynedd. Nododd yn ei gyflwyniad bod Cronfa Gwynedd mewn sefyllfa dda ac nad oedd pryderon ynglŷn ag ariannu'r cynllun.

Diolchwyd am yr adroddiad ac i Malcolm Stanley am fynychu

Yn ystod y drafodaeth ddilynol nodwyd y sylwadau canlynol gan aelodau:

- Bod y cyflwyniad i egluro'r ffigyrau i'w groesawu
- Bod y dull o 'osod safle' y gronfa yn anghyson - angen ystyried safle uchaf neu isaf ac nid cymysgedd o'r ddau
- Bod y canlyniad yn rhoi sicrwydd i'r Pwyllgor wrth symud ymlaen i'r prisiad nesaf

PENDERFYNWYD derbyn yr adroddiad er gwybodaeth

Dechreuodd y cyfarfod am 15:00 a daeth i ben 16:00

Eitem 5

CYFARFOD:	PWYLLGOR PENSIYNAU
DYDDIAD:	21 TACHWEDD 2022
TEITL:	RHEOLAETH TRYSORLYS 2022-23 ADOLYGIAD CANOL BLWYDDYN
PWRPAS:	Mae Cod Ymarfer CIPFA yn argymhell y dylid cynhyrchu adroddiad ar wir weithgarwch Rheolaeth Trysorlys y Cyngor yn ystod y flwyddyn ariannol gyfredol.
ARGYMHELLIAD:	DERBYN YR ADRODDIAD ER GWYBODAETH
AWDUR:	DELYTH JONES-THOMAS, RHEOLWR BUDDSODDI

CRYNODEB GWEITHREDOL

Yn ystod y cyfnod o chwe mis rhwng 1 Ebrill a 30 Medi 2022, arhosodd buddsoddiad y Cyngor o arian dros ben y Gronfa Bensiwn sydd wedi'i gronni a'i gyd-fuddsoddi â llif arian y Cyngor ymhell o fewn y terfynau a osodwyd yn wreiddiol. Nid oedd unrhyw ddiffygion gan y banciau yr adneuwyd arian ynddynt. Ymhellach, amcangyfrifir y bydd yr incwm buddsoddi gwirioneddol yn sylweddol uwch na'r incwm disgwylidig yng nghyllideb 2022/23.

---

1. CYFLWYNIAD

Mae Cod Ymarfer y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth ar gyfer Rheoli Trysorlys (Cod TM CIPFA) yn ei gwneud yn ofynnol i gynghorau adrodd ar berfformiad y swyddogaeth rheoli trysorlys o leiaf ddwywaith y flwyddyn (canol y flwyddyn a diwedd y flwyddyn). Mae'r adroddiad yma yn darparu diweddariad canol blwyddyn.

Cymeradwywyd strategaeth rheoli trysorlys y Cyngor gan y Cyngor llawn ar 3 Mawrth 2022. Mae'r Cyngor wedi buddsoddi symiau sylweddol o arian ac mae felly'n agored i risgiau ariannol, gan gynnwys colli arian a fuddsoddwyd ac effaith referniw cyfraddau llog sy'n newid. Mae adnabyddiaeth lwyddiannus, monitro a rheolaeth risg yn ganolog i strategaeth rheolaeth trysorlys y Cyngor.

Cyhoeddodd CIPFA ei God Ymarfer Rheoli'r Trysorlys diwygiedig a'i God Darbodus ar gyfer Cyllid Cyfalaf ym mis Rhagfyr 2021. Mae'r newidiadau allweddol yn y ddau god yn ymwneud â rhesymau a ganiateir i fenthyca, gwybodaeth a sgiliau, a rheoli buddsoddiadau nad ydynt yn ymwneud â'r trysorlys. Daeth yr egwyddorion o fewn y ddau god i rym ar unwaith er y gallai awdurdodau lleol ohirio cyflwyno'r gofynion adrodd diwygiedig o fewn y Codau diwygiedig tan flwyddyn ariannol 2023/24 os yw'r rhain y mae'r Cyngor wedi dewis gwneud.

Penderfynwyd yn y Pwyllgor Pensiynau, 17 Mawrth 2022 i ganiatáu i arian dros ben y Gronfa Bensiwn gael ei gronni a'i gyd-fuddsoddi â llif arian cyffredinol y Cyngor ar gyfer blwyddyn ariannol 2022/23.

2. CYD-DESTUN ALLANOL

Y cefndir economaidd: Mae'r gwrthdaro parhaus yn yr Wcráin wedi parhau i roi pwysau ar chwyddiant byd-eang ac mae'r rhagolygon economaidd ar gyfer twf y DU a'r byd yn parhau'n wan. Cynyddodd ansicrwydd sefyllfa wleidyddol y DU ymhellach tua diwedd y cyfnod yn dilyn y 'digwyddiad cyllidol'.

Parhaodd y sefyllfa economaidd yn ystod y cyfnod Ebrill i Fedi i gael ei effeithio gan brisiau olew, nwy a nwyddau uchel, chwyddiant uchel parhaus a'i effaith ar gostau byw defnyddwyr gyda dim diwedd ar fin digwydd i'r elyniaeth rhwng Rwsia a Wcráin a'i heffaith gysylltiedig ar y gadwyn gyflenwi ynghyd a pholisi dim-Covid Tsieina.

Roedd rhethreg a chamau gweithredu'r Banc Canolog yn parhau'n gadarn. Fe wnaeth Banc Lloegr, y Gronfa Ffederal a Banc Canolog Ewrop i gyd wthio cyfraddau llog i fyny dros y cyfnod ac ymrwymo i frwydro yn erbyn chwyddiant, hyd yn oed pan oedd y canlyniadau yn ôl pob tebyg yn ddirwasgiadau yn y rhanbarthau hynny.

Arhosodd chwyddiant y DU yn eithriadol o uchel. Tarodd CPI pennawd blynyddol 10.1% ym mis Gorffennaf, y gyfradd uchaf ers 40 mlynedd, cyn disgyn yn gymedrol i 9.9% ym mis Awst. Cofrestrodd RPI 12.3% ym mis Gorffennaf ac Awst. Cynyddodd y rheoleiddiwr ynni, Ofgem, y cap ar brisiau ynni 54% ym mis Ebrill, tra bod cynnydd pellach yn y cap o fis Hydref, a fyddai wedi gweld aelwydydd â defnydd ynni cyfartalog yn talu dros £3,500 y flwyddyn, wedi'i lesteirio gan lywodraeth y DU yn camu i ddarparu tua £150 biliwn o gymorth i gyfyngu biliau i £2,500 bob blwyddyn tan 2024.

Parhaodd y farchnad lafur yn dynn drwy'r cyfnod ond roedd rhywfaint o dystiolaeth o leddfu'r galw a gostyngiad yn y cyflenwad. Gostyngodd y gyfradd ddiweithdra 3m y flwyddyn ar gyfer mis Ebrill i 3.8% a gostyngodd ymhellach i 3.6% ym mis Gorffennaf. Er ei fod bellach yn is na'r lefelau cyn-bandemig, roedd y gostyngiad diweddar wedi'i ysgogi gan gynnydd mewn anweithgarwch yn hytrach na'r galw am lafur. Roedd twf cyflog ym mis Gorffennaf yn 5.5% ar gyfer cyfanswm tâl (gan gynnwys taliadau bonws) a 5.2% ar gyfer tâl rheolaidd. Ar ôl ei addasu ar gyfer chwyddiant, fodd bynnag, roedd y twf yng nghyfanswm y tâl yn -2.6% a -2.8% ar gyfer tâl rheolaidd.

Gydag incwm gwario wedi'i wasgu a biliau ynni uwch eto i ddod, gostyngodd hyder defnyddwyr i'r lefel isaf erioed o -44 ym mis Awst, i lawr -41 yn y mis blaenorol. Gostyngodd CMC chwarterol -0.1% yn y chwarter Ebrill-Mehefin wedi'i ysgogi gan ostyngiad mewn allbwn gwasanaethau, ond ychydig yn well na'r gostyngiad o 0.3% a ddisgwylir gan Fanc Lloegr.

Cynyddodd Banc Lloegr y Gyfradd Banc swyddogol i 2.25% dros y cyfnod. O 0.75% ym mis Mawrth, gwthiodd y Pwyllgor Polisi Ariannol (MPC) drwy godiadau o 0.25% ym mhob un o'r ddau gyfarfod MPC canlynol, cyn heicio 0.50% ym mis Awst ac eto ym mis Medi. Pleidleisiwyd cynnydd mis Awst gan fwyafrif o 8-1, gydag un aelod o'r MPC yn ffafrio codiad mwy cymedrol o 0.25%. Roedd pleidlais mis Medi yn 5-4, gyda phum pleidlais am gynnydd o 0.5%, tair am gynnydd o 0.75% ac un am gynnydd o 0.25%. Nododd y Pwyllgor fod disgwyl i bwysau chwyddiant domestig barhau'n gryf ac felly o ystyried rhethreg gref barhaus ynghylch mynd i'r afael â chwyddiant, dylid disgwyl cynnydd pellach yn y Gyfradd Banc.

Ar 23 Medi cyhoeddodd llywodraeth y DU, yn dilyn newid arweinyddiaeth, lu o fesurau mewn 'cyllideb fach', gan lacio polisi cyllidol gyda'r bwriad o hybu cyfradd twf tueddiadau'r DU i 2.5%. Gydag ychydig o fanylion ar sut y byddai benthyca'r llywodraeth yn cael ei ddychwelyd i lwybr cynaliadwy, ymatebodd y marchnadoedd ariannol yn negyddol. Cododd cynnyrch giltiau yn ddramatig rhwng 0.7% - 1% ar gyfer pob aeddfedrydd gyda'r cynnydd mwyaf amlwg ar gyfer giltiau â dyddiad byrrach. Roedd y cynnydd cyflym mewn enillion gilt yn gadael cronfeydd

pensiwn yn agored i niwed, gan ei fod wedi arwain at alwadau elw ar eu cyfnewidiadau cyfradd llog ac yn peri risg o sbarduno adbrynu asedau ar raddfa fawr ar draws eu portffolios i fodloni'r galwadau hyn. Daeth yn angenrheidiol i Fanc Lloegr ymyrryd i gadw sefydlogrwydd y farchnad trwy brynu giltiau hirhoedlog, er mai mesur dros dro oedd hynny, sydd wedi cael yr effaith a ddymunir gyda chynnyrch giltiau 50 mlynedd yn gostwng dros 100bps mewn un diwrnod.

Nododd llunwyr polisi Banc Lloegr y byddai unrhyw effaith chwyddiant o ganlyniad i gynydd yn y galw yn cael ei fodloni gyda thynhau ariannol, gan godi'r posibilrwydd o Gyfradd Banc llawer uwch ac effeithiau negyddol ar y farchnad dai.

Ar ôl taro 9.1% ym mis Mehefin, gostyngodd chwyddiant blynyddol yr UD ym mis Gorffennaf ac Awst i 8.5% ac 8.3% yn y drefn honno. Parhaodd y Gronfa Ffederal â'i frwydr yn erbyn chwyddiant dros y cyfnod gyda chynnydd o 0.5% ym mis Mai ac yna tri chynnydd o 0.75% ym Mehefin, Gorffennaf a Medi, gan fynd â chyfraddau polisi i ystod o 3% - 3.25%.

Cyrhaeddodd chwyddiant CPI Ardal yr Ewro 9.1% blwyddyn/blwyddyn ym mis Awst, gyda phrisiau ynni yn brif gyfrannwr ond hefyd pwysau cryf ar i fyny oherwydd prisiau bwyd. Mae chwyddiant wedi cynyddu'n gyson ers mis Ebrill o 7.4%. Ym mis Gorffennaf cynyddodd Banc Canolog Ewrop gyfraddau llog am y tro cyntaf ers 2011, gan wthio ei gyfradd adneuo o -0.5% i 0% a'i brif gyfradd ail-ariannu o 0.0% i 0.5%. Dilynwyd hyn ym mis Medi gan godiadau pellach o 0.75% i'r ddwy gyfradd bolisi, gan fynd â'r gyfradd adneuo i 0.75% a'r gyfradd ail-ariannu i 1.25%.

Marchnadoedd ariannol: Roedd ansicrwydd yn parhau o ran rheolaeth ar deimladau'r farchnad ariannol ac roedd arenillion bondiau'n parhau'n gyfnewidiol, gan barhau â'u tuedd gyffredinol ar i fyny wrth i bryder ynghylch chwyddiant uwch a chyfraddau llog uwch barhau i ddominyddu. Tua diwedd mis Medi, gwaethygydd anwedolrwydd yn y marchnadoedd ariannol yn sylweddol gan gynlluniau cyllidol llywodraeth y DU, gan arwain at gyflymiad yng nghyfradd y cynnydd mewn arenillion giltiau a gostyngiad yng ngwerth y bunt.

Oherwydd pwysau ar gronfeydd pensiwn, cyhoeddodd Banc Lloegr ymyrraeth uniongyrchol yn y farchnad giltiau i gynyddu hylifedd a lleihau cynnyrch.

Dros y cyfnod cynyddodd y cynnyrch giltiau meincnod 5 mlynedd y DU o 1.41% i 4.40%, cododd y cynnyrch giltiau 10 mlynedd o 1.61% i 4.15%, y cynnyrch 20 mlynedd o 1.82% i 4.13% a'r cynnyrch 50 mlynedd o 1.56% i 3.25%. Roedd y Gyfradd Sterling Dros Nos (SONIA) ar gyfartaledd yn 1.22% dros y cyfnod.

Adolygiad Credyd: Ym mis Gorffennaf adolygodd Fitch y rhagolygon ar Standard Chartered o negyddol i sefydlog gan ei fod yn disgwyl i broffidioldeb wella diolch i'r amgylchedd cyfraddau llog uwch. Adolygodd Fitch hefyd y rhagolygon ar gyfer Banc Nova Scotia o negyddol i sefydlog oherwydd ei broffil busnes cadarn.

Hefyd ym mis Gorffennaf, diwygiodd Moody's y rhagolygon ar Bayerische Landesbank i gadarnhaol ac yna ym mis Medi adolygodd S&P y rhagolygon GLA i sefydlog o negyddol gan ei fod yn disgwyl i'r awdurdod aros yn wydn er gwaethaf pwysau o ragolygon macro-economaidd gwannach ynghyd â chwyddiant a chyfraddau llog uwch.

Ar ôl cwblhau ei adolygiad llawn o'i gyngor credyd ar adneuoan ansicredig mewn banciau yn y DU a'r tu allan i'r DU, ym mis Mai estynnodd Arlingclose y terfyn hyd uchaf ar gyfer pum banc yn y DU, pedwar banc Canada a phedwar banc Almaeneg i chwe mis. Yr hyd hiraf ar gyfer adneuoan ansicredig gyda banciau eraill yn y DU a'r tu allan i'r DU ar restr argymelledig Arlingclose yw 100 diwrnod. Nid oedd yr argymhellion hyn wedi newid ar ddiwedd y cyfnod.

Parhaodd Arlingclose i fonitro ac asesu lefelau cyfnewid diffyg credyd am arwyddion o straen credyd ond ni wnaeth unrhyw newidiadau i'r rhestr gwrthbartïon na'r cyfnodau a argymhellir. Serch hynny, disgwylir i anwadalrwydd cynyddol y farchnad aros yn nodwedd, o leiaf yn y tymor agos ac, fel erioed, mae'r sefydliadau a'r cyfnodau ar restr gwrthbartïon y Cyngor a argymhellwyd gan Arlingclose yn parhau i gael eu hadolygu'n gyson.

3. GWEITHGAREDD BUDDSODDI

Mae Cod TM diwygiedig CIPFA yn diffinio buddsoddiadau rheoli'r trysorlys fel y rhai sy'n codi o lif arian y Cyngor neu weithgaredd rheoli risg trysorlys sydd yn y pen draw yn cynrychioli balansau y mae angen eu buddsoddi nes bod angen yr arian parod i'w ddefnyddio yn ystod busnes.

Mae gan y Cyngor gronfeydd wedi'u buddsoddi, sy'n cynrychioli incwm a dderbynnir cyn gwariant ynghyd â balansau a chronfeydd wrth gefn. Yn ystod y 6 mis, roedd balans buddsoddiadau'r Cyngor yn amrywio rhwng £82.3 a £170.8 miliwn oherwydd gwahaniaethau amseru rhwng incwm a gwariant. Dangosir sefyllfa'r buddsoddiadau yn ystod y cyfnod yn y tabl isod.

Sefyllfa Buddsoddi Trysorlys

	31.3.22	Symudiad	30.9.22	30.9.22
	Balans	6 mis	Balans	Incwm
	£m	£m	£m	%
Banciau a chymdeithasau adeiladu (ansicredig)	23.1	10.2	33.3	1.64
Awdurdodau Lleol	30.0	(15.0)	15.0	1.97
Cronfeydd Marchnad Arian	17.0	36.0	53.0	2.07
Cronfeydd Cyfun	9.8	(0.6)	9.2	4.76
Swyddfa Rheoli Dyledion	18.0	(18.0)	0.0	d/b
Cyfanswm Buddsoddiadau	97.9	12.6	110.5	

Mae Cod CIPFA a chanllaw'r llywodraeth yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor fuddsoddi ei arian yn ddarbodus, gan roi ystyriaeth i ddiogelwch a hylifedd ei fuddsoddiadau cyn ceisio am y gyfradd enillion uchaf, neu'r cynnyrch uchaf. Amcan y Cyngor wrth fuddsoddi arian yw taro'r cydbwysedd cywir rhwng risg ac enillion, gan leihau'r risg o beri colledion o fuddsoddiadau'n diffyg dalu a'r risg o dderbyn incwm sy'n anaddas o isel ar fuddsoddiadau.

Gyda'r cynnydd yng Nghyfradd y Banc dros y cyfnod dan sylw, a chyda'r posibilrwydd o fwy o gynnydd i ddod, cododd cyfraddau arian parod cyfnod byr, a oedd wedi amrywio rhwng 0.7% - 1.5% ar ddiwedd mis Mawrth, tua 1.5% dros nos/ aeddfedrwydd 7 diwrnod a bron i 3.5% ar gyfer aeddfedrwydd 9-12 mis.

Erbyn diwedd mis Medi, roedd y cyfraddau ar adneuo DMADF yn amrywio rhwng 1.85% a 3.5%. Roedd dychweliadau'r Cyngor o Gronfeydd Marchnad Arian yn amrywio rhwng 0.54% - 0.58% y flwyddyn yn dechrau mis Ebrill a rhwng 1.96% a 2.17% ar ddiwedd mis Medi.

Dalier £10m o fuddsoddiadau'r Cyngor mewn cronfeydd eiddo, aml-ased ac ecwiti cyfun strategol a reolir yn allanol lle mae diogelwch a hylifedd tymor byr yn llai o ystyriaeth, ac yn hytrach yr amcanion yw incwm refeniw rheolaidd a sefydlogrwydd prisiau hirdymor. Gan nad

oes dyddiad aeddfedrwydd diffiniedig gan y cronfeydd hyn, ond maent ar gael i'w tynnu'n ôl ar ôl cyfnod rhybudd, mae eu perfformiad a'u sefydlogrwydd parhaus wrth gyflawni amcan buddsoddi'r Cyngor yn cael eu hadolygu'n rheolaidd.

Gweler perfformiad ein cronfeydd eiddo, aml-ased ac ecwiti cyfun hyd at 30 Medi 2022 isod:

STRATEGIC POOLED FUND PORTFOLIO				GWYNEDD				From:	30/09/2021			To:	30/09/2022		
FUND NAME	ASSET CLASS	No of Units Held in Period	Current Value £	Capital Growth £	Dividends Earned £	Holding Period (yrs)	Capital Return	Income Return	Total Return	Volatility					
AEGON (KAMES) DIVERSIFIED MONTHLY INCOME FUND	MULTI ASSET	1,158,480	1,052,132	-202,815	69,928	1.0	-16.16%	5.57%	-10.59%	10.5%					
CCLA - LAMIT PROPERTY FUND	PROPERTY	1,524,344	5,219,354	505,472	180,086	1.0	10.72%	3.82%	14.54%	5.9%					
NINETY ONE (INVESTEC) DIVERSIFIED INCOME FUND	MULTI ASSET	1,228,153	1,080,434	-126,693	43,345	1.0	-10.50%	3.59%	-6.90%	4.4%					
SCHRODER INCOME MAXIMISER FUND	EQUITY - UK	5,173,994	1,824,350	-243,178	163,069	1.0	-11.76%	7.89%	-3.87%	14.9%					
GRAND TOTAL			9,176,269	-67,214	456,428	1.0	-0.73%	4.94%	4.21%	6.3%					
				Unrealised capital loss since purchase:	-823,731	Annualised income return:		4.94%							

Mae'n amlwg bod y gwerth cyfalaf cyfun o £9.176m yn llai na'r buddsoddiad cychwynnol o £10m. Gwneir buddsoddiadau cronfa strategol gan wybod y bydd gwerthoedd cyfalaf yn symud i fyny ac i lawr ar fisoedd, chwarteri a hyd yn oed blynnyddoedd; ond gyda'r hyder y bydd cyfanswm yr enillion dros gyfnod o dair i bum mlynedd yn uwch na chyfraddau llog arian parod. Byddwn yn cynnal ein buddsoddiad yn y tymor canolig.

Meincnodi Buddsoddi

Mae'r dilyniant o'r metrigau risg ac adenillion fel y dangosir yn y detholiadau o feincnodau buddsoddi chwarterol Arlingclose yn y tabl isod.

	Sgôr Risg	Statws Credyd	Datguddiad 'Bail-in'	Aeddfedrwydd Cyfartaledd Pwysol (diwrnodau)	Cyfradd Adennill %
30.06.2022	4.55	A+	60%	29	1.42
30.09.2022	4.92	A+	80%	36	2.32
AL tebyg	3.93	AA-	39%	74	2.06
Bob AL	4.29	AA-	55%	18	2.06

Perfformiad Rheolaeth Trysorlys

Mae'r Cyngor yn mesur perfformiad ariannol ei weithgareddau rheoli trysorlys o ran ei effaith ar y gyllideb refeniw a'i berthynas â meincnod cyfraddau llog.

Cyllideb incwm buddsoddi'r Cyngor am y flwyddyn yw £0.4m, ond amcangyfrifir bod yr incwm buddsoddi disgwylidiedig gwirioneddol ar gyfer y flwyddyn 2022/23 yn sylweddol uwch yn £1.8m oherwydd cynnydd yn y gyfradd sylfaenol a chynnydd a ragwelir yn y dyfodol.

4. CYDYMFFURFIO

Gall y Pennaeth Cyllid gadarnhau bod gweithgareddau rheoli trysorlys a gynhaliwyd yn ystod y cyfnod yn cydymffurfio gyda Chod Ymarfer CIPFA a Strategaeth Rheoli Trysorlys cymeradwy'r Cyngor.

Arhosodd Cyngor ymhell o fewn y terfynu a osodwyd yn wreiddiol.

Cyfyngiadau Buddsoddi

	Uchafswm Gwrthbarti yn y cyfnod	30.9.22 Gwir	2022/23 Terfyn Gwrthbarti	Cydymffurfio
Llywodraeth y DU	£61m	£0m	Diderfyn	✓
Awdurdodau lleol ac endidau llywodraeth eraill	£5m	£5m	£10m	✓
Buddsoddiadau â sicrwydd	£0m	£0m	£10m	✓
Banciau (ansicredig)	£5m	£5m	£5m	✓
Cymdeithasau adeiladu (ansicredig)	£5m	£5m	£5m	✓
Darparwyr cofrestredig (ansicredig)	£0m	£0m	£5m	✓
Cronfeydd marchnad arian	£10m	£10m	£10m	✓
Cronfeydd cyfun strategol	£5m	£5m	£10m	✓
Ymddiriedolaethau buddsoddi ystâd real	£0m	£0m	£10m	✓
Buddsoddiadau eraill	£0m	£0m	£5m	✓

Dangosyddion Rheolaeth Trysorlys

Mae'r Cyngor yn mesur a rheoli ei ddatguddiad at risgiau rheolaeth trysorlys wrth ddefnyddio'r dangosyddion canlynol.

Diogelwch: Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu mesur gwirfoddol i ddangos ei sensitifrwydd i risg credyd trwy fonitro sgôr credyd cyfartalog yn ôl cyfran gwerth ei bortffolio buddsoddi. Caiff hyn ei gyfrifo trwy roi sgôr i bob buddsoddiad (AAA=1, AA+=2, ac ati) a chymryd y cyfartaledd rhifyddol, gan bwysu'r cyfartaledd yn ôl maint pob buddsoddiad.

	Gwir	Targed	Cydymffurfio
Sgôr credyd cyfartal y portffolio	4.9	6.0	✓

Hylifedd: Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu mesur gwirfoddol i ddangos ei sensitifrwydd i risg hylifedd trwy fonitro faint o arian sydd ar gael i gwrdd â thaliadau annisgwyl.

	30.9.22 Gwir	2022/23 Targed	Cydymffurfio
Cyfanswm arian ar gael o fewn 3 mis	£81.3m	£10m	✓

Datguddiad Cyfraddau Llog: Nod y dangosydd hwn yw rheoli pa mor agored yw'r Cyngor i risg cyfraddau llog. Roedd y terfynau uchaf ar effeithiau refeniw o gynnydd a chwymp o 1% mewn cyfraddau llog fel a ganlyn:

Dangosydd risg cyfradd llog	30.9.22 Gwir	Cyfyngiad 2022/23	Cydymffurfio
Y terfyn uchaf ar effaith refeniw blwyddyn o gynnydd o 1% mewn cyfraddau llog	£878,000	£643,000	x
Y terfyn uchaf ar effaith refeniw blwyddyn o gwymp o 1% mewn cyfraddau llog	£878,000	£643,000	x

Ni chydymffurfiwyd â'r dangosydd hwn gan fod yr amgylchedd cyfraddau llog yn sylweddol wahanol i'r adeg y gosodwyd y strategaeth. Disgwylir i gyllideb refeniw'r Cyngor elwa o enillion llog uwch yn y tymor byr.

Prif Symiau a Fuddsoddir am Gyfnodau sy'n Fwy na 364 diwrnod: Pwrpas y dangosydd hwn yw rheoli pa mor agored yw'r Cyngor i'r risg o fynd i golledion trwy orfod ad-dalu ei fuddsoddiadau'n gynnar. Roedd y terfynau ar gyfanswm y prif swm a fuddsoddir i aeddfedu'n derfynol tu hwnt i ddiwedd y cyfnod fel a ganlyn:

	2022/23	2023/24	2024/25
Y prifswm a fuddsoddir y tu hwnt i ddiwedd y flwyddyn	£0m	£0m	£0m
Terfyn ar brifswm a fuddsoddir tu hwnt i ddiwedd y flwyddyn	£20m	£20m	£20m
Cydymffurfio	✓	✓	✓

5. HYFFORDDIANT BUDDSODDI

Yn ystod y cyfnod, mae swyddogion wedi mynychu hyfforddiant buddsoddi gydag Arlingclose a CIPFA sy'n berthnasol i'w swyddi.

6. RHAGOLYGNON AR GYFER GWEDDILL 2022/23

	Current	Dec-22	Mar-23	Jun-23	Sep-23	Dec-23	Mar-24	Jun-24	Sep-24	Dec-24	Mar-25	Jun-25	Sep-25
Official Bank Rate													
Upside risk	0.00	0.50	0.75	0.75	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Arlingclose Central Case	2.25	4.25	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	4.75	4.25	3.75	3.25
Downside risk	0.00	-1.00	-1.00	-0.75	-0.50	-0.50	-0.50	-0.75	-1.25	-1.50	-1.75	-1.75	-1.75

Mae Arlingclose yn disgwyl i Gyfradd y Banc godi ymhellach yn ystod 2022/23 i gyrraedd 5% erbyn diwedd y flwyddyn.

Mae'r MPC yn arbennig o bryderus am oblygiadau llacio cyllidol o ran galw, y farchnad lafur dynn, gwendid sterling a pharodwydd cwmnïau i godi prisiau a chyflogau.

Gall yr MPC felly godi'r Gyfradd Banc yn gyflymach ac i lefel uwch i leihau'r galw cyfanredol a lleihau'r risg o chwyddiant uwch parhaus. Mae Arlingclose bellach yn disgwyl i Gyfradd y Banc gyrraedd uchafbwynt o 5.0%, gyda chynnydd o 200bps y flwyddyn galendr hon.

Bydd y cam hwn gan yr MPC yn arafu'r economi, gan olygu bod angen toriadau yn y Gyfradd Banc yn ddiweddarach yn 2024.

Bydd cynnyrch giltiau yn wynebu pwysau cynyddol bellach yn y tymor byr oherwydd llai o hyder ym mholisi cyllidol y DU, disgwyliadau chwyddiant uwch a gwerthiant asedau gan Banc Lloegr. O ystyried y cynnydd sydyn diweddar mewn adenillion giltiau, mae'r risgiau bellach wedi'u cydbwysu'n fras i'r naill ochr a'r llall. Dros y tymor hwy, rhagwelir y bydd adenillion giltiau yn gostwng ychydig dros y cyfnod a ragwelir.

Cefndir:

Mae llunwyr polisi ariannol ar ei hôl hi gyda dim ond codi cyfraddau 50bps ym mis Medi. Roedd hyn cyn i'r "Gyllideb Fach", a gafodd ei derbyn yn wael gan y marchnadoedd, sbarduno rhediad mewn giltiau gyda chynnydd mawr mewn cynnyrch a gostyngiad pellach mewn sterling. Mewn symudiad o dueddiadau diweddar, canfyddir bod y ffocws nawr ar gefnogi sterling tra hefyd yn canolbwyntio ar ddarostwng chwyddiant uchel.

Bellach mae mwy o bosibilrwydd o gyfarfod arbennig o MPC Banc Lloegr i godi cyfraddau i gefnogi'r sterling. Wedi'i ddilyn gan safiad mwy grymus dros bryderon ynghylch y rhagolygon cyllidol llacach. Mae'r MPC felly yn debygol o godi Cyfradd Banc yn uwch nag a fyddai wedi bod yn angenrheidiol fel arall o ystyried y gostyngiad yn y galw eisoes. Gallai dirywiad economaidd hirfaith ddilyn.

Mae ansicrwydd ar lwybr cyfraddau llog wedi cynyddu'n aruthrol oherwydd y risg bosibl o bethau anhysbys a allai gynnwys, er enghraifft, gornest arall i arweinyddiaeth y Ceidwadwyr, etholiad cyffredinol, neu newidiadau treth bellach gan gynnwys gweithredu trethi ffawdelw.

Mae agwedd siec wag y llywodraeth at gapiau ar brisiau ynni, ynghyd â marchnadoedd ynni rhyngwladol wedi'u prisio mewn doleri, yn cyflwyno diffyg cyfatebiaeth ariannol sydd wedi cyfrannu at ddirywiad sylweddol mewn sterling a chynnydd sydyn mewn enillion giltiau a fydd yn bwydo drwodd i fenthyciadau a morgeisi defnyddwyr a chostau cyllid busnesau.

Mae polisi llywodraeth y DU wedi lliniaru rhywfaint o'r cynnydd disgwylidig mewn chwyddiant ynni ar gyfer aelwydydd a busnesau gan fflatio'r brig ar gyfer CPI, tra'n ymestyn hyd y CPI uwch. Gallai gwendid arian cyfred parhaus ychwanegu pwysau chwyddiant.

Mae'n ymddangos bod economi'r DU eisoes mewn dirwasgiad, gyda gweithgaredd busnes a gwariant aelwydydd yn gostwng. Mae'r rhagolygon tymor byr i ganolig ar gyfer economi'r DU yn gymharol llwm.

Mae cynnyrch bond byd-eang wedi neidio wrth i fuddsoddwyr ganolbwyntio ar gyfraddau polisi uwch a mwy cyson yr UD. Mae'r cynnydd yn enillion bondiau llywodraeth y DU wedi bod yn fwy amlwg, oherwydd dirywiad ymddangosiadol yn hyder buddsoddwyr a chynnydd mewn disgwyliadau cyfraddau llog, yn dilyn symudiad llywodraeth y DU i fenthycia i lacio polisi cyllidol. Bydd cynnyrch gilt yn parhau i fod yn uwch oni bai bod cynlluniau'r llywodraeth yn cael eu hystyried yn ariannol gyfrifol.

Gallai effaith cynnydd yn y Gyfradd Sylfaenol ar y farchnad dai weithredu fel "torrwr cylched" sy'n atal cyfraddau rhag codi llawer y tu hwnt i 5.0%, ond mae hyn yn parhau i fod yn ansicr.

Eitem 6

CYFARFOD	PWYLLGOR PENSIYNAU
DYDDIAD	21 TACHWEDD 2022
TEITL	Tasglu ar Ddatgeliadau Ariannol Cysylltiedig â'r Hinsawdd ('TCFD') - Ymgynghoriad 'TCFD'
PWRPAS	I gyflwyno'r ymateb gan Cronfa Bensiwn Gwynedd i'r ymgynghoriad
ARGYMHELLIAD	Cymeradwyo'r ymateb
AWDUR	Dafydd L. Edwards, Cyfarwyddwr y Gronfa

---

1. Ymgynghoriad Llywodraeth y DU

Gydag effaith newid hinsawdd yn cael ei theimlo'n fwy difrifol ar draws y byd, ar y 1af o Fedi lansiodd Adran Lefelu i Fyny, Tai a Chymunedau ('DLUHC') Llywodraeth y DU ymgynghoriad ar lywodraethu ac adrodd ar risgiau hinsawdd yn y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL).

Yn ôl y disgwyl, mae'r cynigion am ei wneud yn ofynnol i awdurdodau gweinyddol y CPLIL asesu, rheoli ac adrodd ar risgiau sy'n ymwneud â'r hinsawdd, yn unol ag argymhellion y Tasglu ar Ddatgeliadau Ariannol Cysylltiedig â'r Hinsawdd ('TCFD'), a disgwylir i reoliadau ddod i rym erbyn Ebrill 2023.

Mae'r ymgynghoriad a'r cynigion yma'n berthnasol i holl gronfeydd CPLIL Cymru a Lloegr, ac fe'u nodir ymhen y ddolen ganlynol –

[Local Government Pension Scheme \(England and Wales\): Governance and reporting of climate change risks - GOV.UK \(www.gov.uk\)](https://www.gov.uk/government/consultations/local-government-pension-scheme-England-and-Wales-governance-and-reporting-of-climate-change-risks)

2. Ymateb i'r Ymgynghoriad

Mae'r ymateb i'r ymgynghoriad i'w weld yn Atodiad 1. Mae hwn wedi ei baratoi gyda mewnbwn gan ymgynghorwyr y gronfa, Hymans Robertson.

3. Argymhelliad

Gofynnir i'r Pwyllgor gymeradwyo'r ymateb.

ATODIAD 1

Cronfa Bensiwn Gwynedd (Tachwedd 2022)

Ymateb i'r ymgynghoriad: Llywodraethu ac adrodd ar risgiau newid hinsawdd

Rydym yn cefnogi'r ymgynghoriad hwn a'r cynnig i ymgorffori gofynion llywodraethu risg hinsawdd ac adrodd yn y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL), gan alinio'r sector cyhoeddus â'r gofynion sydd eisoes ar waith ar gyfer cynlluniau pensiwn y sector preifat. Fel buddsoddwyr hirdymor, gall y CPLIL chwarae rhan bwysig wrth fynd i'r afael â newid hinsawdd drwy ei fuddsoddiadau a'i stiwardiaeth.

Er bod y cynigion yn cyfeirio at ganllawiau statudol disgwylidig ar gyfer awdurdodau gweinyddu (AG), credwn y gallai hefyd fod yn ddefnyddiol cael canllawiau ychwanegol, statudol neu fel arall, ar gyfer Cronfeydd CPLIL. O ystyried pwysigrwydd canllawiau o'r fath, rydym yn gobeithio y bydd y llywodraeth yn ymgynghori ar wahân ar y canllawiau hyn cyn i'r cynigion gael eu cwblhau.

Cwestiwn 1: A ydych yn cytuno â'n gofynion bwriedig mewn perthynas â llywodraethu?

Credwn fod y gofynion bwriedig yn synhwyrol. Mae'r cynigion yn cyfeirio at yr arbenigedd a ddarperir gan swyddogion y pwyllgor, cynghorwyr a'r Pŵl – gallai fod yn ddefnyddiol i ganllawiau amlinellu enghreifftiau o'r cyngor y gellir disgwyl i bob un o'r swyddogion a'r Pŵl ei ddarparu.

Cwestiwn 2: A ydych yn cytuno â'n gofynion bwriedig mewn perthynas â strategaeth?

Rydym yn cytuno â'r gofynion bwriedig.

Cwestiwn 3: A ydych yn cytuno â'r gofynion a awgrymir gennym mewn perthynas â dadansoddi senarios?

Rydym yn cytuno â'r gofynion bwriedig.

Cwestiwn 4: A ydych yn cytuno â'n gofynion bwriedig mewn perthynas â rheoli risg?

Rydym yn cytuno â'r gofynion ar reoli risg, gan nodi bod y dull bwriedig unwaith eto yn creu fframwaith ar gyfer ystyried risgiau a fydd yn cael ei ategu gan ganllawiau statudol.

Cwestiwn 5: A ydych yn cytuno â'n gofynion bwriedig mewn perthynas â metrigau?

Ar y cyfan, rydym yn cefnogi'r gofynion. Mae categoreiddio data fel y nodir yn y cynigion yn synhwyrol, gyda ffocws ar ansawdd yn hytrach nag argaeledd. Mae angen i'r canllawiau fynd i'r afael â'r graddau y dylid disgwyl i AG amcangyfrif data coll neu ddata nad yw ar gael.

Cwestiwn 6: A ydych yn cytuno â'n gofynion bwriedig mewn perthynas â thargedau?

Rydym yn cytuno â'r gofynion er yn credu y gellid eu cryfhau ychydig. Dylai'r canllawiau nodi'n glir mai'r targedau mwyaf defnyddiol a phriodol yw'r rhai lle mae'r AG yn gallu dylanwadu'n glir ar ganlyniadau yn erbyn y targed, yn hytrach na thargedau y gellid disgwyl eu cyflawni waeth beth fo'r camau a gymerir gan yr Awdurdod.

Cwestiwn 7: A ydych yn cytuno â'n dull o adrodd?

Mae'r cynigion yn awgrymu un dull adrodd sy'n targedu cynulleidfaoedd lluosog, gan wneud awgrymiadau ynghylch sut y gellid darparu ar gyfer hyn. O ystyried natur gymhleth risg hinsawdd ac yn enwedig natur dechnegol llawer o'r gofynion llywodraethu ac adrodd, credwn y gallai

mabwysiadu ffurf safonol o'r crynodeb hwn tra'n caniatáu mwy o hyblygrwydd o ran sut y caiff mwy o fanylion technegol eu cyfleu gefnogi tryloywder ar draws y CPLIL.

Cwestiwn 8: A ydych yn cytuno â'n cynigion ar Adroddiad Risg Hinsawdd y Cynllun?

Credwn mai data cyfun fyddai'r ffordd fwyaf priodol o adrodd ar draws y CPLIL. Er nad ydym yn credu ei bod yn briodol cynnwys y data ar Oedolion Priodol unigol, rydym yn gweld hyn fel canlyniad anochel yr adrodd hwn. Os na chaiff ei wneud yn ganolog yna bydd cyrff eraill yn cynnal yr ymarfer hwn ac yn cyhoeddi'r wybodaeth, gan greu "tablau cynghrair". Gallai defnyddio tablau cynghrair o'r fath heb gyd-destun y strategaethau a fabwysiadwyd gan Gronfeydd unigol fod yn wrthgynhyrchiol, gan greu risg o her i Oedolion Priodol unigol, gydag adnoddau'n cael eu tynnu i mewn i ymateb i geisiadau manylach am wybodaeth. Er enghraifft, gall Cronfa sy'n mabwysiadu strategaeth fwy pwylllog i leihau allyriadau carbon fod yn gwneud mwy o gyfraniad at newid byd go iawn na Chronfa sy'n canolbwyntio ar leihau allyriadau carbon cyn gynted â phosibl, tra bod y ddwy strategaeth yn ddilys. Un o ganlyniadau posibl yr adrodd hwn yw y gallai Cronfeydd gael eu herio i weithredu nawr (lleihau allyriadau carbon drwy ddargyfeirio o sectorau sy'n allyriadau uchel) yn hytrach na gweithio gyda chwmnïau i annog datgarboneiddio prosesau a gweithgarwch economaidd.

Cwestiwn 9: A oes gennych unrhyw sylwadau ar rôl y pwl CPLIL wrth gyflawni'r gofynion?

Credwn y dylai'r pwl gefnogi a llywio stiwardiaeth drwy sicrhau bod strategaethau perthnasol ar gael, yn hytrach na'u pennu

Cwestiwn 10: A ydych chi'n cytuno â'n hymagwedd bwriedig at ganllawiau?

Rydym yn cytuno y dylid darparu canllawiau statudol, ond gan mai megis dechrau y mae adrodd ar yr hinsawdd ac awgrymu bod un dull adrodd a fyddai'n nodi'r ystod eang o arferion posibl ar hyn o bryd o bosibl yn amhriodol.

Cwestiwn 11: A ydych yn cytuno â'n hymagwedd bwriedig at wybodaeth, sgiliau a chyngor?

Rydym yn cytuno bod angen i unigolion sy'n gwneud penderfyniadau mewn ymateb i brosesau rheoli risg hinsawdd feddu ar wybodaeth a dealltwriaeth briodol o'r pwnc ac felly rhaid cael cyngor priodol o ansawdd uchel, tra dylai awdurdodau gweinyddu nodi eu hymagwedd at hyfforddiant perthnasol.

Cwestiwn 12: A oes gennych unrhyw sylwadau ar effaith ein cynigion ar grwpiau gwarchoddedig a sut y gellir lliniaru unrhyw effeithiau negyddol?

Nid ydym yn ymwybodol o unrhyw elfennau o'r cynigion a allai effeithio ar grwpiau gwarchoddedig.

CYFARFOD	PWYLLGOR PENSIYNAU
DYDDIAD	21 TACHWEDD 2022
TEITL	Cyfrifon Terfynol Cronfa Bensiwn Gwynedd am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2022 ac Archwiliad perthnasol
PWRPAS	Cyflwyno – <ul style="list-style-type: none"> • Datganiad o'r Cyfrifon ôl-Archwiliad; • Adroddiad 'ISA260' Archwilio Cymru; • Llythyr Cynrychiolaeth
ARGYMHELLIAD	Ystyried adroddiad yr archwilydd, cymeradwyo'r Datganiad Cyfrifon ac awdurdodi'r Cadeirydd a'r Pennaeth Cyllid i ardystio'r llythyr.
AWDUR	Dewi A Morgan, Pennaeth Cyllid Dafydd L Edwards, Cyfarwyddwr y Gronfa Delyth Wyn Jones-Thomas, Rheolwr Buddsoddi

---

1. **CYFRIFON 2021/22**

Mae Datganiad o Gyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd 2021/22 (ôl- archwiliad) wedi'u amgau yma ac yn rhoi manylion am weithgareddau ariannol y Gronfa yn ystod y flwyddyn ddaeth i ben 31 Mawrth 2022.

2. **ARCHWILIAD GAN ARCHWILIO CYMRU**

Mae'r cyfrifon hyn yn destun archwiliad gan Archwilio Cymru, a chyflwynir yma adroddiad 'ISA260' ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru yn manylu ar ddarganfyddiadau yr archwiliad.

3. **ARGYMHELLIAD**

Gofynnir i'r Pwyllgor Pensiynau –

- Nodi'r adroddiad 'ISA 260' gan Archwilio Cymru, a derbyn sylwadau'r archwilwyr,
- Ystyried a cymeradwyo Datganiad o'r Cyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd ol-archwiliad ar gyfer 2021/22, a
- Awdurdodi'r Cadeirydd a s.151 (yn electroneg) i ardystio'r Llythyr Cynrychiolaeth (Atodiad 1) ar ôl i'r Pwyllgor Pensiynau gymeradwyo'r uchod.

4. **CYFARFOD CYFFREDINOL BLYNYDDOL Y GRONFA BENSIWN**

Bydd Datganiad o Gyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd hefyd yn cael ei gyflwyno i'r holl gyflogwyr yng Nghyfarfod Cyffredinol Blynyddol y Gronfa Bensiwn ar 24 Tachwedd 2022.

Cronfa Bensiwn Gwynedd

DATGANIAD O'R CYFRIFON 2021/22

ADRODDIAD NARATIF

Rhagarweiniad

Mae cyfrifon a nodiadau Cronfa Bensiwn Gwynedd am 2021/22 wedi'u cyflwyno yma ar dudalennau 5 i 43.

Mae'r cyfrifon yn cynnwys Cyfrif a Datganiad Asedau Net Cronfa Bensiwn Gwynedd.

Cefnogir y cyfrifon hyn gan yr Adroddiad Naratif yma, y Polisiâu Cyfrifo ac amrywiol nodiadau i'r cyfrifon.

Mae cyfrifon y Gronfa Bensiwn a'r nodiadau ynghlwm yn crynhoi trafodion ariannol ac asedau net ar gyfer darparu pensiynau a buddiannau taladwy eraill ar gyfer cyn-weithwyr holl gyflogwyr y Gronfa, gan gynnwys Cyngorau Ynys Môn, Conwy a Gwynedd, Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Cartrefi Conwy, Adra, amryw o gyngorau tref a chymuned, cyrff ar yr atodlen a chyrrff a ganiateir.

Mae Datganiad o'r Cyfrifon a gwybodaeth pellach ar gael ar wefan Cronfa Bensiwn Gwynedd sef www.cronfabensiwngwynedd.cymru.

Mae gan y Gronfa ddau ddatganiad pwysig sydd yn gosod allan strategaethau er mwyn sicrhau bod y pensiynau wedi cael eu cyllido nawr ac yn y dyfodol fel a ganlyn:

- Datganiad Strategaeth Gyllido – mae'r datganiad yn gosod allan strategaeth penodol i'r gronfa sydd yn adnabod sut bydd ymrwymïadau pensiwn cyflogwyr yn cael eu cwrdd orau wrth symud ymlaen. Caiff ei adolygu bob tair mlynedd yn dilyn y prisiad actiwaraidd ac mae'n cynnwys cyfraddau unigol i bob cyflogwr ar gyfer y cyfnod dilynol.
- Datganiad Strategaeth Buddsoddi – mae'r datganiad yn gosod y math o fuddsoddiadau a therfynau llydan ar gyfer bob math o buddsoddiad.

Mae'r ddau ddatganiad yma ar gael ar safle we y Gronfa o dan yr adran buddsoddiadau.

Mae'n ofynnol i gael Prisiad Actiwaraidd bob tair mlynedd er mwyn sefydlu'r lefel asedau ar gael er mwyn talu pensiynau nawr ac yn y dyfodol. Y prisiad diweddaraf yw fel ar 31 Mawrth 2019 a gwnaed unrhyw newidiadau i gyfraniadau y cyflogwyr o 1 Ebrill 2020 ymlaen. Mae'r prisiad nesaf fel ar 31 Mawrth 2022 gyda unrhyw newidiadau i gyfraniadau cyflogwyr o 1 Ebrill 2023 ymlaen.

Ceir gwybodaeth bellach am y cyfrifon gan:

Delyth Jones-Thomas
Rheolwr Buddsoddi
01286 679128

Adran Cyllid
Cyngor Gwynedd
Swyddfa'r Cyngor
Caernarfon
Gwynedd
LL55 1SH

Mae yn rhan o bolisi'r Gronfa i ddarparu gwybodaeth lawn am weithgareddau'r Gronfa. Yn ychwanegol, mae gan aelodau'r cyhoedd sydd yn dymuno hawl statudol i arolygu'r cyfrifon cyn cwblheir yr archwiliad. Hysbysir argaeledd y cyfrifon i'w harolygu ar wefan y Gronfa Bensiwn ar yr adeg briodol.

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU AM Y DATGANIAD O'R CYFRIFON

CYFRIFOLDEB Y GRONFA BENSIWN

Mae'n ofynnol ar Gyngor Gwynedd fel awdurdod gweinyddu (yn effeithiol yr ymddiriedolwr) ar gyfer Cronfa Bensiwn Gwynedd i wneud trefniadau ar gyfer iawn weinyddiad o'i faterion ariannol ac i sicrhau y rhoddir cyfrifoldeb am weinyddu'r materion hynny i un o'i swyddogion. Yng Nghyngor Gwynedd, y Pennaeth Cyllid yw'r "Swyddog Adran 151" hwnnw. Cyfrifoldeb yr Awdurdod Gweinyddu hefyd yw rheoli ei weithgareddau er mwyn sicrhau defnydd effeithiol, effeithlon ac economaidd o'i adnoddau, gwarchod ei asedau, a chymeradwyo'r Datganiad o'r Cyfrifon.

21 Tachwedd 2022

Y Cyngorydd Stephen Churchman

Cadeirydd Pwyllgor Pensiynau

CYFRIFOLDEB Y PENNAETH CYLLID

Y Pennaeth Cyllid sy'n gyfrifol am baratoi Datganiad Cyfrifon y Gronfa Bensiwn yn unol â'r ymarfer priodol fel a osodir allan yn y *Côd Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig* (y "Côd").

Wrth baratoi'r datganiad o'r cyfrifon, mae'r Pennaeth Cyllid wedi dewis polisiau cyfrifo priodol gan eu defnyddio'n gyson; wedi ffurfio barnau a gwneud amcangyfrifon a oedd yn rhesymol a darbodus; ac yn cydymffurfio â'r Côd.

Hefyd, mae'r Pennaeth Cyllid wedi cadw cofnodion cyfrifo priodol a chyfamserol, ac wedi cymryd camau rhesymol i ddarganfod a gwarchod rhag twyll ac unrhyw anghysondebau eraill.

TYSTYSGRIF Y SWYDDOG CYLLIDOL CYFRIFOL

Tystiaf fod y Datganiad o'r Cyfrifon wedi ei baratoi yn unol â'r trefniadau uchod. Mae'r Datganiad yn cyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cronfa Bensiwn Gwynedd ar 31 Mawrth 2022, ac incwm a gwariant y Gronfa Bensiwn am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny.

Dewi Morgan CPFA
Pennaeth Cyllid, Cyngor Gwynedd

21 Tachwedd 2022

CYFRIFON CRONFA BENSIWN GWYNEDD

CYFRIF Y GRONFA

31 Mawrth 2021 £'000		Nodiadau	31 Mawrth 2022 £'000
	Delio gydag aelodau, cyflogwyr ac eraill sydd â chysylltiad uniongyrchol â'r Gronfa		
78,252	Cyfraniadau	7	82,971
4	Incwm arall	8	4
3,356	Trosglwyddiadau i mewn o gronfeydd pensiwn eraill	9	2,664
81,612			85,639
(62,378)	Buddion	10	(66,979)
(3,052)	Taliadau i ac oherwydd ymadawyr	11	(3,683)
(65,430)			(70,662)
16,182	Ychwanegiadau/ (alldyniadau) net yn sgil ymwneud ag aelodau		14,977
(22,669)	Costau Rheoli	12	(16,525)
(6,487)	Ychwanegiadau/ (alldyniadau) net gan gynnwys costau rheoli'r gronfa		(1,548)
	Enillion ar fuddsoddiadau		
30,768	Incwm Buddsoddi	13	26,170
565,511	Elw a cholledion wrth waredu buddsoddiadau a newidiadau yng ngwerth buddsoddiadau ar y farchnad	14	223,010
596,279	Enillion net ar fuddsoddiadau		249,180
589,792	Cynnydd/ (Lleihad) yn yr asedau net ar gael ar gyfer buddion yn ystod y flwyddyn		247,632
1,938,337	Asedau net agoriadol y gronfa		2,528,129
2,528,129	Asedau net terfynol y gronfa		2,775,761

Mae'r nodiadau ar tudalennau 7 i 43 yn rhan o'r Datganiadau Cyllidol

DATGANIAD ASEDAU NET

31 Mawrth 2021 £'000		Nodiadau	31 Mawrth 2022 £'000
2,515,169	Asedau buddsoddi	14	2,761,271
146	Adneuon arian parod	14	303
(126)	Ymrwymadau buddsoddi	14	(285)
2,515,189	Cyfanswm buddsoddiadau net		2,761,289
16,153	Asedau cyfredol	20	17,828
(3,213)	Ymrwymadau cyfredol	21	(3,356)
2,528,129	Asedau net y gronfa ar gael i ariannu buddion ar ddiwedd y cyfnod adrodd		2,775,761

Nid yw'r Datganiadau Cyllidol yn cynnwys ymrwymadau'r Gronfa i dalu pensiynau a budd-daliadau eraill i holl gyfranwyr presennol y Gronfa ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol, ond yn hytrach mae'n crynhoi trafodion ac asedau net y Gronfa. Ystyrir ymrwymadau'r Gronfa ym mhriadau cyfnodol yr actiwari o'r Gronfa (y mwyaf diweddar ar 31 Mawrth 2019) ac fe'u hadlewyrchir yn lefelau cyfraniadau'r cyflogwyr a bennir gan y prisiad hwn, fel bydd y Gronfa yn gallu cwrdd ag ymrwymadau'r dyfodol. Dangosir gwerth presennol actiwariaidd ar gyfer buddiannau a addawyd yn Nodyn 19.

NODIADAU AR GYFRIFON CRONFA BENSIWN GWYNEDD

NODYN I – DISGRIFIAD O'R GRONFA

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd ("y Gronfa") yn rhan o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL) ac fe'i gweinyddir gan Gyngor Gwynedd.

a) Cyffredinol

Deddf Pensiynau Gwasanaeth Cyhoeddus 2013 sy'n llywodraethu'r Gronfa. Gweinyddir y Gronfa yn unol â'r deddfau eilaidd a ganlyn:

- Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013 (fel y'i diwygiwyd);
- Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Darpariaethau Trosiannol, Arbedion a Gwelliant) 2014 (fel y'i diwygiwyd);
- Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2016.

Mae'n gynllun pensiwn budd-dal diffiniedig cyfrannol a weinyddir gan Gyngor Gwynedd i roi pensiynau a buddion eraill i weithwyr pensiynadwy Cyngor Gwynedd, dau awdurdod lleol arall a chyrrff ar yr atodlen, cyrrff a benderfynir a chyrrff eraill a ganiateir sydd o fewn cyn ardal Cyngor Sir Gwynedd. Nid yw athrawon, swyddogion yr heddlu a gweithwyr y gwasanaeth tân wedi'u cynnwys gan eu bod yn rhan o gynlluniau pensiwn cenedlaethol eraill. Mae'r Gronfa'n cael ei goruchwylio gan y Pwyllgor Pensiynau, sef un o bwyllgorau Cyngor Gwynedd.

b) Aelodaeth

Mae bod yn aelod o'r CPLIL yn rhywbeth gwirfoddol ac mae gweithwyr yn rhydd i ddewis p'un a ydynt am ymuno â'r cynllun, parhau'n aelod o'r cynllun neu wneud eu trefniadau personol y tu allan i'r cynllun. Ymysg y sefydliadau sy'n cymryd rhan yng Nghronfa Bensiwn Gwynedd mae:

- Cyrff ar yr atodlen, sy'n awdurdodau lleol a chyrrff tebyg ble mae gan eu staff hawl awtomatig i fod yn aelodau o'r Gronfa.
- Cyrff a benderfynir, sy'n gyngor dinas, tref neu gymuned. Mae ganddynt yr hawl i benderfynu os caiff eu gweithwyr ymuno â'r CPLIL ac i fabwysiadu'r penderfyniad yn unol â hynny.
- Cyrff a ganiateir, sy'n sefydliadau eraill sy'n cymryd rhan yn y Gronfa dan gyntdeb mynediad rhwng y Gronfa a'r sefydliad perthnasol. Mae'r cyrrff a ganiateir yn cynnwys cyrrff gwirfoddol, elusennol a thebyg neu gontractwyr preifat sy'n ymgymryd â swyddogaeth awdurdod lleol wedi i'r swyddogaeth gael ei allanoli i'r sector preifat.

NODYN I – DISGRIFIAD O'R GRONFA (parhad)

Mae'r cyrff canlynol yn gyflogwyr gweithredol yn y Gronfa Bensiwn:

Cyrff ar yr Atodlen	
Cyngor Gwynedd	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	Ysgol Bryn Elian
Cyngor Sir Ynys Môn	Ysgol Emrys ap Iwan
Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru	Ysgol Pen y Bryn
Grŵp Llandrillo – Menai	Ysgol Uwchradd Eirias
GwE	Asiant Cefnfyrdde Gogledd a Chanolbarth Cymru
Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru	
Cyrff a Benderfynir	
Cyngor Cymuned Llanllyfni	Cyngor Tref Ffestiniog
Cyngor Dinas Bangor	Cyngor Tref Llandudno
Cyngor Tref Abergele	Cyngor Tref Llangefni
Cyngor Tref Bae Colwyn	Cyngor Tref Porthaethwy
Cyngor Tref Biwmares	Cyngor Tref Towyn a Bae Cinnel
Cyngor Tref Caergybi	Cyngor Tref Tywyn
Cyngor Tref Caernarfon	Cyngor Tref Conwy
Cyngor Tref Llanfairfechan	
Cyrff a Ganiateir	
Addysg Oedolion Cymru	Cymdeithas y Deillion Gogledd Cymru
Adferiad Recovery (CAIS cynt)	Cefnogaeth Gymunedol a Gwirfoddol Conwy
Cydbwyllgor Claddu Caergybi	Gyrfaedd Cymru Gogledd Orllewin
Cwmni Cynnal	Mantell Gwynedd
Cwmni'r Frân Wen	Medrwn Môn
Menter Môn	
Cyrff Cymunedol a Ganiateir	
Cartrefi Conwy	Adra
Byw'n Iach	
Cyrff Trosglwyddai a Ganiateir	
ABM Catering	Caterlink (hyd at 31/07/21)
Kingdom Services Group	Chartwells (o 01/08/21)
A E & A T Lewis	

NODYN I – DISGRIFIAD O'R GRONFA (parhad)

Nodir manylion aelodaeth isod:

	31 Mawrth 2021	31 Mawrth 2022
Nifer y cyflogwyr	46	46
Nifer y gweithwyr yn y cynllun		
Cyngor Sir	14,518	14,691
Cyflogwyr eraill	3,777	3,966
Cyfanswm	18,295	18,657
Nifer y pensiynwyr		
Cyngor Sir	8,902	9,281
Cyflogwyr eraill	1,878	2,017
Cyfanswm	10,780	11,298
Pensiynwyr gohiriedig		
Cyngor Sir	10,473	10,512
Cyflogwyr eraill	1,958	2,028
Cyfanswm	12,431	12,540
Buddion heb eu hawlio		
Cyngor Sir	1,864	2,142
Cyflogwyr eraill	230	283
Cyfanswm	2,094	2,425
Ymadawyr heb benderfynu		
Cyngor Sir	5,280	5,455
Cyflogwyr eraill	759	737
Cyfanswm	6,039	6,192
Cyfanswm yr aelodau yn y cynllun pensiwn	49,639	51,112

c) Cyllid

Mae'r buddion yn cael eu cyllido gan gyfraniadau ac enillion ar fuddsoddiadau. Mae aelodau gweithredol y Gronfa'n talu cyfraniadau yn unol â Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013 ac roeddent yn amrywio o 2.75% i 12.5% o dâl pensiynadwy ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022. Gosodir cyfraniadau cyflogwyr yn seiliedig ar brisiadau actiwaraid a gynhelir pob tair blynedd. Roedd y prisiad olaf o'r fath ar 31 Mawrth 2019. Ar hyn o bryd, mae cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr yn amrywio o 7.7% i 36.1% o dâl pensiynadwy.

NODYN 1 – DISGRIFIAD O'R GRONFA (parhad)

d) Buddion

Mae buddion pensiwn dan y CPLIL cyn 1 Ebrill 2014, yn seiliedig ar y tâl pensiynadwy terfynol a hyd y gwasanaeth pensiynadwy; gweler y crynodeb isod:

	Gwasanaeth cyn 1 Ebrill 2008	Gwasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2008
Pensiwn	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/80 x cyflog pensiynadwy terfynol.	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/60 x cyflog pensiynadwy terfynol.
Lwmp swm	Lwmp swm awtomatig o 3 x cyflog. Yn ogystal, gellir cyfnewid rhan o'r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.	Dim lwmp swm awtomatig. Gellir cyfnewid rhan o'r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.

O 1 Ebrill 2014, daeth y Gronfa yn gynllun cyfartaledd cyflog gyrfa. Gweler y crynodeb isod:

	Gwasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2014
Pensiwn	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/49 x cyfartaledd cyflog gyrfa wedi'i adbriso (CARE)
Lwmp Swm	Dim lwmp swm awtomatig. Gellir cyfnewid rhan o'r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.

Caiff pensiwn cronedig ei gynyddu'n flynyddol yn unol â'r Mynegai Prisiau Defnyddwyr.

Darperir amrediad o fuddion eraill dan y cynllun yn cynnwys ymddeoliad cynnar, pensiynauanabledd a buddion marwolaeth. Am fwy o fanylion, cyfeiriwch at lawlyfr cynllun Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd ar gael gan Adain Pensiynau Cyngor Gwynedd.

NODYN 2 – SAIL PARATOI

Mae'r Datganiad o'r Cyfrifon yn crynhoi trafodion y Gronfa ar gyfer blwyddyn ariannol 2021/22 a'i sefyllfa diwedd blwyddyn ar 31 Mawrth 2022. Mae'r cyfrifon wedi'u paratoi yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu mewn Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2021/22 sy'n seiliedig ar y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAARh), fel y'u diwygiwyd ar gyfer sector cyhoeddus y DU. Paratowyd y cyfrifon ar sail busnes gweithredol.

Mae paragraff 3.3.1.2 o'r Cod yn gofyn i unrhyw safonau cyfrifyddu sydd wedi'u cyhoeddi ond heb eu mabwysiadau eto gael ei ddatgan. Nid oes safonau cyfrifyddu o'r fath wedi'u nodi ar gyfer 2021/22.

Mae'r cyfrifon yn crynhoi trafodion y Gronfa ac yn adrodd ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion pensiwn. Nid yw'r cyfrifon yn rhoi ystyriaeth i rwymedigaethau i dalu pensiynau a buddion sy'n ddyledus ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol, na gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol. Gweler gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo, ble bo'u gwerth wedi'i gyfrifo'n seiliedig ar Safon Cyfrifo Genedlaethol (SCC) 19, yn Nodyn 19 y cyfrifon hyn.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISIAU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL

Cyfrif y Gronfa – cydnabyddiaeth refeniw

a) Incwm o Gyfraniadau

Cyfrifir cyfraniadau arferol ar sail groniadol fel a ganlyn:

- Mae cyfraddau cyfraniadau gweithwyr yn cael eu gosod yn unol â rheoliadau CPLIL, gan ddefnyddio cyfraddau canrannol cyffredin ar gyfer pob cynllun sy'n codi yn ôl tâl pensiynadwy.
- Mae cyfraniadau cyflogwyr yn cael eu gosod ar y gyfradd ganrannol a argymhellir gan actiwari'r gronfa yn y cyfnod y maent yn perthyn iddo.

Mae cyfraniadau cyflogwyr i ddiffygion cronfeydd yn cael eu cyfrif ar y dyddiadau y maent yn daladwy dan atodlen cyfraniadau a gosodwyd gan actwari y Gronfa, neu wrth eu derbyn os yw hynny'n digwydd cyn y dyddiad maent yn ddyledus.

Cyfrifir am gyfraniadau ychwanegol cyflogwyr a chyfraniadau straen pensiwn yn y cyfnod ble mae'r ymrwymadau dan sylw yn codi. Ystyrir bod unrhyw swm sy'n ddyledus yn ystod y flwyddyn, ond nad ydyw wedi'i dalu, yn ased ariannol cyfredol. Ystyrir bod unrhyw swm nad ydyw'n ddyledus nes flynyddoedd yn y dyfodol yn ased ariannol tymor hir.

b) Trosglwyddiadau o gynlluniau eraill ac i gynlluniau eraill

Mae trosglwyddiadau i mewn ac allan yn ymwneud ag aelodau sydd wedi ymuno neu adael y gronfa.

Mae trosglwyddiadau unigol i mewn/ allan yn cael eu cyfrifo pan gânt eu derbyn neu eu talu. Cyfrifir am drosglwyddiadau i mewn gan aelodau sy'n dymuno defnyddio'r enillion o'u cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol (gweler isod) i brynu buddion ar sail derbynion ac maent wedi'u cynnwys dan Drosglwyddiadau i Mewn (gweler Nodyn 9).

Cyfrifir am drosglwyddiadau swmp (grŵp) yn seiliedig ar groniadau yn unol â thelerau'r cytundeb trosglwyddo.

c) Incwm buddsoddi

i) Incwm llog

Cydnabyddir incwm llog yng nghyfrif y Gronfa wrth iddo gronni, gan ddefnyddio cyfradd llog effeithiol yr offeryn ariannol ar dyddiad caffael neu fan cychwyn.

ii) Incwm difidend

Cydnabyddir incwm difidend ar y dyddiad pan fo'r cyfranddaliadau'n cael eu dyfynnu fel rhai cynddifidend. Cyfeirir at unrhyw swm nad ydyw wedi'i dderbyn erbyn diwedd y cyfnod adrodd yn y datganiad asedau net fel ased ariannol cyfredol.

iii) Dosbarthiadau o gronfeydd wedi'u cyfuno yn cynnwys eiddo

Cydnabyddir dosbarthiadau o gronfeydd wedi'u cyfuno ar y dyddiad pan maent yn cael eu cyflwyno. Cyfeirir at unrhyw swm nad ydyw wedi'i dderbyn erbyn diwedd y cyfnod adrodd yn y datganiad asedau net fel ased ariannol cyfredol.

iv) Newid yng ngwerth net buddsoddiadau ar y farchnad

Cydnabyddir newidiadau yng ngwerth net buddsoddiadau ar y farnach fel incwm ac maent yn yn cynnwys yr holl elw/colledion a wireddwyd ac na wireddwyd yn ystod y flwyddyn.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISIÄU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL (parhad)

Cyfrif y Gronfa – eitemau sy'n creu costau

d) Buddion sy'n daladwy

Mae'r buddion pensiwn a lwmp swm sy'n daladwy'n cynnwys yr holl symiau a wyddys eu bod yn daladwy ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Cyfeirir at unrhyw swm sy'n ddyledus ond nad ydyw wedi'i dalu yn y datganiad asedau net fel ymrwymadau cyfredol, ar yr amod bod y taliad wedi'i gymeradwyo.

e) Costau rheoli

Mae'r gronfa'n datgelu ei chost reoli yn unol â chanllawiau CIPFA, *Accounting for Local Government Pension Scheme Management Expenses (2016)*, fel y dangosir isod. Codir pob eitem o wariant ar y gronfa ar sail gronol fel a ganlyn:

Costau gweinyddol

Mae holl gostau staff y tîm gweinyddu pensiynau'n cael eu codi'n uniongyrchol ar y Gronfa. Mae ad-daliadau'r Cyngor am gostau rheoli, llety a gorbenion eraill hefyd yn cael eu cyfrif fel costau gweinyddol y gronfa.

Costau arolygu a llywodraethu

Mae'r holl gostau sy'n gysylltiedig â goruchwyllo a llywodraethu yn cael eu nodi ar wahân, eu dosrannu i'r gweithgaredd hwn a'u codi fel costau i'r gronfa.

Costau rheoli buddsoddiadau

Codir ffioedd buddsoddi yn uniongyrchol ar y gronfa fel rhan o gostau rheoli ac ni chânt eu cynnwys yn yr enillion a adroddwyd ar fuddsoddiadau, na'u netio oddi wrthynt. Pan fydd ffioedd yn cael eu netio oddi ar enillion gan reolwyr buddsoddi, mae'r costau hyn yn cael eu grosio i fyny i gynyddu'r newid yng ngwerth buddsoddiadau.

Mae ffioedd y rheolwyr buddsoddi a'r gwarcheidwad allanol wedi'u nodi yn y mandadau perthnasol sy'n llywodraethu eu penodiadau. Yn fras, mae'r rhain yn seiliedig ar werth marchnad y buddsoddiadau sydd o dan eu rheolaeth ac felly'n cynyddu neu'n lleihau wrth i werth y buddsoddiadau hyn newid.

Mae costau trafodion yn ymwneud a prynu a gwerthu asedau'r cronfeydd ac yn cael eu egluro yn y nodiadau i'r cyfrifon.

f) Treth

Mae'r Gronfa'n gynllun gwasanaeth cyhoeddus cofrestredig dan adran 1(1) Atodlen 36 Deddf Cyllid 2004 ac o ganlyniad mae'r llog a dderbynnir yn eithriedig rhag treth incwm y DU a rhag treth ar enillion cyfalaf ar yr enillion a geir o'r buddsoddiadau a werthir. Mae treth atal yn daladwy ar incwm a geir o fuddsoddiadau tramor yn y wlad ble maent yn tarddu, oni bai bod eithriad wedi'i ganiatáu. Cyfrifir am dreth anadferadwy fel cost i'r Gronfa fel mae'n codi.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISIAU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL (parhad)

Datganiad asedau net

g) Asedau ariannol

Mae'r holl asedau buddsoddi wedi'u cynnwys yn y datganiad asedau net yn seiliedig ar eu gwerth teg ar y dyddiad adrodd. Cydnabyddir ased ariannol yn y datganiad asedau net ar y dyddiad y caiff y Gronfa gytundeb ei fod yn cael yr ased. Cydnabyddir unrhyw enillion neu gollodion ar werthiannau buddsoddi sy'n deillio o newidiadau yng ngwerth teg yr ased yng nghyfrif y gronfa.

Mae gwerth y buddsoddiadau fel sy'n ymddangos yn y datganiad asedau net wedi'u pennu ar werth teg yn unol â gofyniad y Cod ac SAARh 13 (gweler nodyn 14). Ar gyfer ddibenion datgelu lefelau hierarchaeth gwerth teg, mae'r gronfa wedi mabwysiadu'r canllawiau dosbarthu a argymhellir yn y Canllawiau Ymarferol ar Ddatgeliadau Buddsoddi (PRAG/ Investment Association, 2016).

h) Trafodion arian tramor

Mae difidendau, llog a phryniannau a gwerthiannau buddsoddiadau mewn arian tramor wedi'u cyfrifo'n seiliedig ar y cyfraddau cyfredol ar y farchnad ar ddyddiad y trafodion. Defnyddir cyfraddau cyfnewid cyfredol ar y farchnad ar ddiwedd y flwyddyn i gyfrifo gwerth balansau arian parod a ddelir mewn cyfrifon banc arian tramor, gwerth buddsoddiadau tramor ar y farchnad a gwerthiannau sy'n aros ar ddiwedd y cyfnod adrodd.

i) Arian a chywerthoedd arian

Mae arian parod yn cynnwys arian parod sydd ar gael ac adneuo'n ar alw ac mae'n cynnwys symiau a ddelir gan reolwyr allanol y gronfa. Mae'r holl falansau arian parod yn fuddsoddiadau byrdymor, hylifol iawn y gallir eu trosglwyddo'n arian parod yn rhwydd, ac nad oes llawer o risg y bydd eu gwerth yn newid.

j) Ymrwymadau ariannol

Cydnabyddir ymrwymiad ariannol yn y datganiad ased net ar y dyddiad y daw'r gronfa yn gyfreithiol gyfrifol am yr ymrwymiad hwnnw. Mae'r gronfa'n cydnabod ymrwymadau ariannol sy'n ymwneud â masnachu buddsoddiadau ar werth teg ac mae unrhyw enillion a cholledion sy'n deillio o newidiadau yng ngwerth teg yr ymrwymiad rhwng dyddiad y contract, dyddiad diwedd y flwyddyn a'r dyddiad setliad yny pen draw yn cael eu cydnabod yng nghyfrif y gronfa fel rhan o'r newid yng ngwerth buddsoddiadau.

Mae ymrwymadau ariannol eraill sy'n cael eu dosbarthu fel cost wedi'i amorteiddio yn cael eu cario yn y datganiad asedau net ar werth y brifswm sy'n ddyledus ar 31 Mawrth bob flwyddyn. Mae unrhyw log sy'n ddyledus ond heb ei dalu eto yn cael ei gyfrif ar sail cronadau ac mae'n cael ei gynnwys mewn costau gweinyddol.

k) Gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo

Asesir gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo teirblynyddol gan actiwari'r Gronfa yn unol â gofynion SCCI9 a'r safonau actiwaraidd perthnasol.

Fel y caniateir o dan y Cod, mae'r Gronfa wedi dewis datgelu gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo drwy gynnwys hysbysiad yn y datganiad asedau net (Nodyn 19).

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISIAU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL (parhad)

l) Cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd yn darparu cynllun cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol (AVC) ar gyfer ei aelodau ac mae asedau'r cynllun hwnnw'n cael eu buddsoddi ar wahân i asedau'r Gronfa Bensiwn. Mae tair cronfa AVC. Delir y cronfeydd hyn gyda Clerical Medical, Utmost Life a Standard Life. Mae'r darparwyr AVC yn diogelu buddion ychwanegol ar sail prynu arian ar gyfer yr aelodau hynny sy'n dewis talu cyfraniadau ychwanegol gwirfoddol. Mae pob aelod sy'n cymryd rhan yn y trefniadau hyn yn derbyn datganiad blynyddol hyd at 31 Mawrth yn cadarnhau'r symiau a ddelir yn eu cyfrif a'r newidiadau yn ystod y flwyddyn.

Nid yw AVCs yn cael eu cynnwys yn y cyfrifon, yn unol ag Adran 4(1)(b) o Reoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2016 ond fe'u datgelir er gwybodaeth yn unig yn Nodyn 22.

m) Asedau dibynnol ac ymrwymadau dibynnol

Mae ased dibynnol yn codi pan fydd digwyddiad wedi digwydd gan arwain at ased posibl y bydd ei fodolaeth yn cael ei gadarnhau neu fel arall gan ddigwyddiadau yn y dyfodol. Mae ymrwymiad dibynnol yncodi pan fydd digwyddiad cyn diwedd y flwyddyn wedi creu rhwymedigaeth ariannol bosibl y bydd ei fodolaeth yn cael ei gadarnhau neu fel arall gan ddigwyddiadau yn y dyfodol. Gall ymrwymadau dibynnol godi hefyd pan nad yw'n bosib ar y Fantolen fesur gwerth y rhwymedigaeth ariannol yn ddibynadwy.

Ni chydabyddir asedau ac ymrwymadau dibynnol yn y datganiad asedau net ond fe'u datgelir trwy naratif yn y nodiadau.

NODYN 4 – DYFARNIADAU ALLWEDDOL WRTH WEITHREDU POLISIAU CYFRIFO

Buddsoddiadau ecwiti preifat ac isadeiledd heb eu dyfynnu

Mae gwerth teg buddsoddiadau ecwiti preifat ac isadeiledd yn seiliedig yn bennaf ar amcangyfrifon a dyfarniadau sy'n edrych tua'r dyfodol sy'n cynnwys sawl ffactor. Mae rheolwyr buddsoddi'n pennu gwerth buddsoddiadau ecwiti heb eu dyfynnu ac isadeiledd gan ddefnyddio canllawiau sydd wedi'u gosod gan safon cyfrifo SAARh. Roedd gwerth y gwarantiau preifat heb eu dyfynnu ar 31 Mawrth 2022 yn £226.1 miliwn (£211.6 miliwn ar 31 Mawrth 2021).

Ymrwymadau'r gronfa pensiwn

Cyfrifir ymrwymadau'r gronfa pensiwn pob tair blynedd gan yr actiwari sydd wedi'i benodi, a darperir diweddariadau blynyddol yn ystod y blynyddoedd rhwng pob prisiad. Mae'r fethodoleg a ddefnyddir yn unol â chanllawiau cymeradwy ac yn unol ag SCCI9. Mae'r rhagdybiaethau sy'n tanategu'r prisiadau yn cael eu cytuno gyda'r actiwari a cheir crynodeb ohonynt yn Nodyn 18. Mae'r amcangyfrif hwn yn destun amrywiaethau arwyddocaol yn seiliedig ar newidiadau i'r rhagdybiaethau gwaelodol.

NODYN 5 – RHAGDYBIAETHAU A WNEIR AM Y DYFODOL A FFYNONELLAU PWYSIG ERAILL SY’N RHOI ANSICRWYDD WRTH AMCANGYFRIFO

Wrth baratoi datganiadau ariannol, mae gofyn i’r rheolwyr wneud dyfarniadau, amcangyfrifon a thybiaethau sy’n effeithio ar y symiau yr adroddir arnynt. Amcangyfrifir a rhagdybiaethir drwy roi ystyriaeth i brofiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a disgwyliadau yn y dyfodol. Fodd bynnag, gan na ellir pennu balansau gyda sicrwydd, gallai’r gwir ganlyniadau fod yn bur wahanol i’r rhagdybiaethau a’r amcangyfrifon.

Mae’r eitemau yn y datganiad asedau net ble mae risg arwyddocaol o amrywiaethau materol yn y flwyddyn ariannol i ddod, fel a ganlyn:

Eitem	Ansicrwydd	Effaith os yw’r gwir ganlyniadau’n wahanol i’r rhagdybiaethau
Gwerth cyfredol actiwaraid y buddion ymddeol a sydd wedi’u haddo (Nodyn 19)	Mae amcangyfrif yr ymrwymiad net i dalu pensiynau’n dibynnu ar nifer o ddyfarniadau cymhleth sy’n ymwneud â’r gyfradd ddisgownt a ddefnyddir, codiadau cyflog, newidiadau mewn oedrannau ymddeol, cyfraddau marwolaeth ac enillion ar asedau’r gronfa. Cyflogir Hymans Robertson i roi cyngor arbenigol i’r gronfa am y rhagdybiaethau i’w defnyddio.	Gellir mesur effeithiau newidiadau mewn rhagdybiaethau unigol ar ymrwymadau pensiynau net. Fodd bynnag, mae’r rhagdybiaethau’n rhyngweithio mewn ffyrdd cymhleth.
Ecwiti preifat ac isadeiledd	Mae gwerth teg buddsoddiadau ecwiti preifat ac isadeiledd yn cael ei bennu’n unol âg arweiniad y <i>British Venture Capital Association</i> (Rhagfyr 2018). Nid yw’r buddsoddiadau hyn yn cael eu rhestru’n gyhoeddus ac fel y cyfryw, mae elfen o amcangyfrif yn gysylltiedig â’r prisiad.	Mae cyfanswm y buddsoddiadau ecwiti preifat ac isadeiledd yn y datganiadau ariannol yn £226.1 miliwn. Mae risg bod y buddsoddiad wedi’i nodi’n rhy isel neu’n rhy uchel yn y cyfrifon.

NODYN 6 – DIGWYDDIADAU AR ÔL DYDDIAD ADRODD

Nid oes unrhyw ddigwyddiadau arwyddocaol ar ôl diwedd y flwyddyn i’w adrodd.

NODYN 7 – CYFRANIADAU DERBYNIADWY

Yn ôl categori

2020/21		2021/22
£'000		£'000
18,671	Cyfraniadau gweithwyr	19,703
	Cyfraniadau cyflogwyr :	
59,581	• Cyfraniadau arferol	63,233
0	• Cyfraniadau adfer diffyg	35
59,581	Cyfanswm cyfraniadau cyflogwyr	63,268
78,252	Cyfanswm cyfraniadau derbyniadwy	82,971

Yn ôl math o gyflogwr

2020/21		2021/22
£'000		£'000
25,328	Cyngor Gwynedd	27,650
47,917	Cyrff eraill ar yr atodlen	50,205
1,749	Cyrff a ganiateir	1,716
2,712	Cyrff cymunedol a ganiateir	2,892
140	Cyrff trosglwyddo a ganiateir	161
352	Cyrff a benderfynir	313
54	Cronfeydd gaeedig*	34
78,252		82,971

*Cronfeydd gaeedig - Dyma'r cyfraniadau a dderbyniwyd gan Ganolfan Cyngori Ynys Môn a Chanolfan Cyngori Conwy yn ystod y flwyddyn a oedd yn arfer bod yn gyrff a ganiateir ond bellach sydd yn gronfeydd gaeedig.

NODYN 8 – INCWM ARALL

2020/21		2021/22
£'000		£'000
2	Llog ar gyfraniadau gohiriedig	2
2	Incwm ar gyfrifo ysgariad	2
4		4

NODYN 9 – TROSGLWYDDIADAU I MEWN O GRONFEYDD PENSIWN ERAILL

2020/21		2021/22
£'000		£'000
3,356	Trosglwyddiadau unigol	2,664
3,356		2,664

NODYN 10 – BUDDION A DALWYD

Yn ôl categori

2020/21		2021/22
£'000		£'000
50,411	Pensiynau	52,087
10,807	Cymudiad a buddion ymddeol lwmp swm	13,123
1,160	Buddion marwolaeth – lwmp swm	1,769
62,378		66,979

Yn ôl math o gyflogwr

2020/21*		2021/22
£'000		£'000
18,773	Cyngor Gwynedd	20,183
28,234	Cyrff eraill ar yr atodlen	31,868
1,506	Cyrff a ganiateir	1,651
1,133	Cyrff cymunedol a ganiateir	1,217
50	Cyrff trosglwyddo a ganiateir	104
174	Cyrff a benderfynir	109
12,508	Cronfeydd gaeedig	11,847
62,378		66,979

Mae ffigyrau 2020/21 wedi'u hailddadansoddi i gywiro'r categorïau cyflogwyr

NODYN 11 – TALIADAU I RAI SY'N YMADAEL

2020/21		2021/22
£'000		£'000
92	Ad-daliadau i aelodau sy'n ymadael â'r gwasanaeth	138
2,960	Trosglwyddiadau unigol	3,545
3,052		3,683

NODYN 12 – COSTAU RHEOLI

2020/21		2021/22
£'000		£'000
21,128	Costau rheoli buddsoddiadau	14,788
1,268	Costau gweinyddol	1,373
273	Costau arolygaeth a llywodraethu	364
22,669		16,525

NODYN 12a- COSTAU RHEOLI BUDDSODDIADAU

2021/22	Ffioedd rheolwyr £'000	Costau trafodion £'000	Cyfanswm £'000
Cronfeydd cyfun			
Incwm sefydlog	297	0	297
Ecwiti	2,420	693	3,113
Buddsoddiadau eraill			
Buddsoddiadau eiddo cyfun	1,744	0	1,744
Ecwiti preifat	6,445	0	6,445
Isadeiledd	2,937	0	2,937
	13,843	693	14,536
Ffioedd gwarchodaeth			252
Cyfanswm			14,788

2020/21	Ffioedd rheolwyr £'000	Costau trafodion £'000	Cyfanswm £'000
Cronfeydd cyfun			
Incwm sefydlog	865	0	865
Ecwiti	2,733	442	3,175
Buddsoddiadau eraill			
Buddsoddiadau eiddo cyfun	1,565	0	1,565
Ecwiti preifat	12,274	0	12,274
Isadeiledd	3,044	0	3,044
	20,481	442	20,923
Ffioedd gwarchodaeth			205
Cyfanswm			21,128

Mae'r ffioedd rheoli uchod yn cynnwys yr holl ffioedd rheoli buddsoddiad a grëwyd yn uniongyrchol gan y Gronfa, yn cynnwys y ffioedd a godwyd ar gronfeydd buddsoddi wedi'u cyfuno. Ni thalwyd unrhyw ffioedd sy'n gysylltiedig â pherfformiad i'r rheolwyr buddsoddi. Yn ogystal â'r costau hyn, rhaid talu costau anuniongyrchol a ddaw yn sgil y gwasgariad bid-cynnig ar werthu a phrynu buddsoddiadau. Caiff y rhain eu hadlewyrchu yng nghostau prynu buddsoddiadau ac yn yr enillion a geir wrth werthu buddsoddiadau yn Nodyn 14a.

Mae cronfeydd PPC Global Opportunities, Multi Asset Credit, Absolute Return Bond a Emerging Markets yn fuddsoddiadau a benodir drwy ddull rheolwr o reolwyr sydd â'u ffioedd sylfaenol eu hunain. Mae'r adenillion ar gyfer y mandad hwn yn net o'r ffioedd rheolwr sylfaenol a adlewyrchir yn Nodyn 14a o fewn y 'Newid mewn Gwerth Marchnad'. Ar gyfer tryloywder, y ffioedd yn 2021/22 oedd £1,881,000 (£1,846,000 yn 2020/21).

NODYN 12b- COSTAU GWEINYDDOL

2020/21		2021/22
£'000		£'000
576	Costau staff uniongyrchol	652
316	Costau uniongyrchol eraill	344
376	Gwasanaethau cefnogol, yn cynnwys TG	377
1,268		1,373

Mae'r costau gweinyddol yn cynnwys y symiau a godir ar y Gronfa Bensiwn gan Gyngor Gwynedd am gostau staff, gwasanaethau cefnogol a llety.

NODYN 12c- COSTAU AROLYGU A LLYWODRAETHU

2020/21		2021/22
£'000		£'000
88	Ffioedd actiwari	117
44	Ffioedd ymgynghorwyr buddsoddi	49
13	Gwasanaeth monitro perfformiad	9
34	Ffioedd archwilwyr allanol	36
6	Pwyllgor Pensiwnau a Bwrdd Pensiwn Lleol	18
88	Partneriaeth Pensiwn Cymru	135
273		364

NODYN 12ch- PARTNERIAETH PENSIWN CYMRU

Mae'r Costau Rheoli Buddsoddiadau yn Nodyn 12a yn cynnwys ffioedd sy'n daladwy i Link Fund Solutions (gweithredwr y PPC) ac maent yn cynnwys ffioedd rheolwyr buddsoddi (sydd hefyd yn cynnwys ffi'r gweithredwr a chostau cysylltiedig eraill), costau trafodion a ffioedd gwarchodaeth. Mae'r costau hyn yn seiliedig ar gyfran ganrannol pob cronfa o asedau cyfun PPC ac fe'u didynnir o'r NAV.

Y costau goruchwyllo a llywodraethu yn Nodyn 12c yw costau rhedeg blynyddol y pŵl sy'n cynnwys costau'r awdurdod lletya a chostau ymgynghorwyr allanol eraill. Caiff y costau hyn eu hariannu'n gyfartal gan bob un o'r wyth Cronfa Bensiwn awdurdod lleol yng Nghymru.

Mae'r ffioedd canlynol wedi'u cynnwys yn Nodyn 12 mewn perthynas â Phartneriaeth Pensiwn Cymru a ceir rhagor o wybodaeth am y PPC ar gael yn yr Adroddiad Blynyddol.

	2020/21	2021/22
	£'000	£'000
Costau rheoli buddsoddiadau		
Ffioedd rheolwyr	1,955	2,286
Costau trafodion	442	693
Costau gwarchodaeth	179	227
	2,576	3,206
Costau arolygu a llywodraethu		
Costau rhedeg	88	135
Cyfanswm	2,664	3,341

NODYN 13 – INCWM BUDDSODDI

2020/21		2021/22
£'000		£'000
1,579	Incwm sefydlog	4,430
20,587	Ecwiti	12,141
1,108	Ecwiti preifat	2,090
888	Isadeiledd	280
6,507	Buddsoddiadau eiddo cyfun	7,213
99	Llog ar adneuron arian parod	16
30,768	Cyfanswm cyn trethi	26,170

Mae gan Gronfa Bensiwn Gwynedd ddau gyfrif banc sy'n cael eu dal fel rhan o Grŵp o Gyfrifon Banc Cyngor Gwynedd. Mae'r arian dros ben sy'n cael ei ddal yn y Grŵp o Gyfrifon Banc yn cael ei fuddsoddi yn ddyddiol. Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, mae Cyngor Gwynedd yn talu llog i'r Gronfa Bensiwn, sy'n seiliedig ar falansau dyddiol y Gronfa yn ystod y flwyddyn.

Mae gan y Gronfa Bensiwn gyfrif Ewro i ymdrin â derbyniadau a thaliadau mewn Ewros ac i leihau'r trafodion cyfnewid a chostau perthnasol.

NODYN 14 – BUDDSODDIADAU

31 Mawrth 2021 £'000		31 Mawrth 2022 £'000
Asedau buddsoddi		
Cronfeydd cyfun		
484,315	Incwm sefydlog	551,777
1,624,630	Ecwiti	1,730,845
Buddsoddiadau eraill		
194,581	Buddsoddiadau eiddo cyfun	252,521
165,423	Ecwiti preifat	158,711
46,220	Isadeiladedd	67,417
2,515,169		2,761,271
146	Adneuron arian parod	303
2,515,315	Cyfanswm asedau buddsoddi	2,761,574
Ymrwymadau buddsoddi		
(126)	Symiau taladwy ar gyfer pryniant buddsoddiadau	(285)
(126)	Cyfanswm ymrwymadau buddsoddi	(285)
2,515,189	Asedau buddsoddi net	2,761,289

NODYN 14a – CYSONI SYMUDIADAU MEWN BUDDSODDIADAU A DEILLIADAU

2021/22	Gwerth marchnad ar 1 Ebrill 2021	Pryniannau yn ystod y flwyddyn	Gwerthia- nnau yn ystod y flwyddyn	Newid mewn gwerth marchnad yn ystod y flwyddyn	Gwerth marchnad ar 31 Mawrth 2022
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Buddsoddiadau cyfun	2,108,945	151,612	(116,647)	138,712	2,282,622
Buddsoddiadau eiddo cyfun	194,581	19,038	0	38,902	252,521
Ecwiti preifat / Isadeiledd	211,643	38,945	(56,756)	32,296	226,128
	2,515,169	209,595	(173,403)	209,910	2,761,271
Adneuron arian parod	146				303
Symiau taladwy ar gyfer pryniant Buddsoddiadau	(126)				(285)
Ffioedd o fewn cerbydau wedi'u cyfuno				13,100	
Asedau buddsoddi net	2,515,189			223,010	2,761,289

2020/21	Gwerth marchnad ar 1 Ebrill 2020	Pryniannau yn ystod y flwyddyn	Gwerthia- nnau yn ystod y flwyddyn	Newid mewn gwerth marchnad yn ystod y flwyddyn	Gwerth marchnad ar 31 Mawrth 2021
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Buddsoddiadau cyfun	1,580,029	759,879	(727,541)	496,578	2,108,945
Buddsoddiadau eiddo cyfun	191,256	3,592	(281)	14	194,581
Ecwiti preifat / Isadeiledd	157,230	29,249	(24,283)	49,447	211,643
	1,928,515	792,720	(752,105)	546,039	2,515,169
Adneuron arian parod	783				146
Symiau taladwy ar gyfer pryniant buddsoddiadau	0				(126)
Ffioedd o fewn cerbydau wedi'u cyfuno				19,472	
Asedau buddsoddi net	1,929,298			565,511	2,515,189

NODYN I4b – DADANSODDIAD O FUDDSODDIADAU

Buddsoddiadau fesul rheolwr buddsoddi

Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2021			Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2022		
£'000	%		£'000	%	
1,360,124	54.1	Partneriaeth Pensiwn Cymru	1,496,425	54.2	
735,481	29.2	BlackRock	851,675	30.9	
211,643	8.4	Grŵp Partners	226,128	8.2	
47,627	1.9	UBS	75,739	2.7	
61,338	2.4	Lothbury	72,139	2.6	
31,904	1.3	Threadneedle	39,450	1.4	
20	0.0	Veritas	18	0.0	
67,178	2.7	Fidelity	0	0.0	
2,515,315	100.0		2,761,574	100.0	

Mae'r buddsoddiadau a ganlyn yn cynrychioli mwy na 5% o asedau net y Gronfa:

Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2021			Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2022		
£'000	%		£'000	%	
442,964	17.5	Global Opportunities Fund PPC	454,098	16.4	
432,845	17.1	Global Growth Fund PPC	430,749	15.5	
307,181	12.2	Absolute Return Bond PPC	353,857	12.7	
297,967	11.8	Black Rock ACS World Low Carbon Fund	346,072	12.5	
211,625	8.4	Black Rock Aquila Life UK Equity Index Fund	239,314	8.6	
172,052	6.8	Black Rock Aquila Life Gl. Dev Fundamental Fund	200,811	7.2	
177,134	7.0	Multi Asset Credit Fund PCC	197,920	7.1	

NODYN I4c – BENTHYCA STOC

Mae strategaeth fuddsoddi'r Gronfa yn nodi y caniateir benthyca stoc yn amodol ar ganiatâd penodol. Yr incwm a enillodd y Gronfa trwy fenthyca stoc oedd £126,800 (£94,796 yn 2020/21). Ar hyn o bryd, mae gan y Gronfa gyfanswm ecwiti a ddyfynnwyd o £35.8m ar fenthyg. Mae'r ecwiti hyn yn parhau i gael ei gydnabod yn natganiadau ariannol y Gronfa. Nid oes unrhyw rwymedigaethau'n gysylltiedig â'r asedau a fenthycwyd.

NODYN 15 – GWERTH TEG - SAIL GWERTHUSO

Mae'r holl asedau wedi'u prasio gan ddefnyddio technegau gwerthoedd teg yn seiliedig ar nodweddion pob offeryn, gan ddefnyddio gwybodaeth sy'n seiliedig ar y farchnad lle bo hynny'n bosibl. Ni fu unrhyw newid yn y technegau prasio a ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn.

Mae asedau ac ymrwymadau wedi'u dosbarthu i dair lefel, yn unol ag ansawdd a dibynadwyedd y wybodaeth a ddefnyddiwyd i bennu gwerthoedd teg.

Lefel 1 - ble mae gwerthoedd teg wedi eu pennu drwy ddefnyddio prisiau wedi'u dyfynnu a heb eu haddasu ar farchnadoedd gweithredol am asedau neu rwymedigaethau cyfwerth, sy'n cynnwys ecwiti wedi'u dyfynnu, bondiau wedi'u dyfynnu ac ymddiriedolaethau uned.

Lefel 2 - ble nad oes prisiau'r farchnad wedi'u dyfynnu ar gael, neu pan ddefnyddir technegau prasio i bennu gwerth teg yn seiliedig ar ddata gweladwy.

Lefel 3 - ble nad yw o leiaf un mewnbwn a allai gael effaith sylweddol ar brisiad yr offeryn yn seiliedig ar ddata gweladwy'r farchnad.

NODYN 15 – GWERTH TEG - SAIL GWERTHUSO (parhad)

Disgrifiad o'r Ased	Hierarchaeth brisio	Sail y prisiad	Mewnbynnau arsylladwy ac na ellir eu harsylwi	Materion o sensitifrwydd allweddol sy'n effeithio ar y Prisiadau a ddarperir
Arian a chyferthoedd arian	Lefel 1	Bernir bod gwerth i'w gario yn werth teg oherwydd natur tymor byr yr offerynnau ariannol hyn	Diangen	Diangen
Buddsoddiadau cyfun- cronfeydd ecwiti	Lefel 2	Cyfrifir y 'NAV' (net asset value) ar sail gwerth yr asedau sylfaenol ar y farchnad	Porthiant prisiau wedi'i werthuso	Diangen
Buddsoddiadau cyfun- incwm sefydlog	Lefel 2	Cyfrifir y 'NAV' ar sail gwerth marchnadol y gwarantiau incwm sefydlog sylfaenol	Porthiant prisiau wedi'i werthuso	Diangen
Buddsoddiadau eiddo cyfun	Lefel 2	Pris cynnig cau pan gyhoeddir prisiau cynnig; pris sengl cau lle cyhoeddir pris sengl	Wedi'i seilio ar 'NAV' wedi'i osod ar sail blaen-brisio	Diangen
Ecwiti preifat	Lefel 3	Prisiad cymaradwy cwmnïau tebyg yn unol ag <i>International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines 2018</i> ac <i>IPEV Board's Special Valuation Guidance</i> (Mawrth 2020)	<ul style="list-style-type: none"> Lluosrif EBITDA Lluosrif refeniw Gostyngiad am ddiffyg marchnadwydd Rheoli premiwm 	Gallai newidiadau i lifoedd arian disgwylidig neu wahaniaethau rhwng cyfrifon archwiledig a chyfrifon nas archwiliwyd effeithio ar brisiadau
Isadeiledd	Lefel 3	Wedi'i brisio gan ddefnyddio technegau llif arian disgowntiedig i gynhyrchu gwerth presennol net	Cyfradd ddisgownt a llif arian a ddefnyddir yn y modelau	Cyfradd chwyddiant, llog, treth a chyfnewid tramor

Sensitifrwydd asedau a werthir ar lefel 3

Mae'r gwerthoedd a adroddir yn y prisiadau Lefel 3 yn cynrychioli'r amcan gyfrif mwyaf cywir gwerthoedd y portffolio ar 31 Mawrth 2022. Mae unrhyw oddrychedd sy'n gysylltiedig â'r gwerth buddsoddi wedi'i ymgorffori yn y prisiad a gellir gweld y dadansoddiad sensitifrwydd yn Nodyn 17.

Trosglwyddiadau rhwng lefelau 1 a 2

Ni chafwyd unrhyw drosglwyddiadau rhwng buddsoddiadau lefelau 1 a 2 yn ystod 2021/22.

NODYN 15a – HIERARCHAETH GWERTH TEG

Mae gwerth y buddsoddiad mewn ecwiti preifat yn seiliedig ar brisiadau a ddarparwyd gan bartneriaid cyffredinol y cronfeydd ecwiti preifat y mae Cronfa Bensiwn Gwynedd wedi buddsoddi ynddynt. Paratoir y prisiadau hyn yn unol â'r *International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines*, sy'n dilyn egwyddorion prisiu'r SAARh ac US GAAP.

Mae'r tabl isod yn crynhoi gwerth cario'r asedau ariannol a'r ymrwymadau ariannol fesul lefel o 1 i 3, yn seiliedig ar y lefel â'u gwerth teg.

Gwerth ar 31 Mawrth 2022	Pris y farchnad a ddyfynnwyd	Gan ddefnyddio mewnbwn gweladwy	Heb fewnbwn gweladwy sylweddol	Cyfanswm £'000
	Lefel 1 £'000	Lefel 2 £'000	Lefel 3 £'000	
Asedau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled				
Incwm sefydlog	0	551,777	0	551,777
Ecwiti	0	1,730,845	0	1,730,845
Buddsoddiadau eiddo cyfun	0	252,521	0	252,521
Ecwiti preifat	0	0	158,711	158,711
Isadeilaedd	0	0	67,417	67,417
Adneuon arian parod	303	0	0	303
	303	2,535,143	226,128	2,761,574
Ymrwymadau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled				
Symiau taladwy ar gyfer pryniant buddsoddiadau	(285)	0	0	(285)
Cyfanswm	18	2,535,143	226,128	2,761,289

NODYN 15a – HIERARCHAETH GWERTH TEG (parhad)

Gwerth ar 31 Mawrth 2021	Pris y	Gan ddefnyddio mewnbn gweladwy	Heb fewnbwn	Cyfanswm
	farchnad a		gweladwy	
	ddyfynnwyd		sylweddol	
	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3	
	£'000	£'000	£'000	£'000
Asedau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled				
Incwm sefydlog	0	484,315	0	484,315
Ecwiti	0	1,624,630	0	1,624,630
Buddsoddiadau eiddo cyfun	0	194,581	0	194,581
Ecwiti preifat	0	0	165,423	165,423
Isadeilaedd	0	0	46,220	46,220
Adneuron arian parod	146	0	0	146
	146	2,303,526	211,643	2,515,315
Ymrwymadau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled				
Symiau taladwy ar gyfer pryniant buddsoddiadau	(126)	0	0	(126)
Cyfanswm	20	2,303,526	211,643	2,515,189

NODYN 15b – CYSONIAD MESURIADAU GWERTH TEG O FEWN LEFEL 3

	Gwerth y Farchnad 1 Ebrill 2021 £'000	Trosglwyddiadau o Lefel 3 £'000	Pryniannau yn ystod y flwyddyn £'000	Gwerthiannau yn ystod y flwyddyn £'000	Enillion/ (colledion) na wireddwyd £'000	(Enillion/ colledion a wireddwyd £'000)	Gwerth y Farchnad 31 Mawrth 2022 £'000
Buddsoddiadau eiddo cyfun	0	0	0	0	0	0	0
Ecwiti preifat	165,423	0	23,050	(22,550)	23,275	(30,487)	158,711
Isadeiledd	46,220	0	15,895	(3,488)	9,021	(231)	67,417
Cyfanswm Lefel 3	211,643	0	38,945	(26,038)	32,296	(30,718)	226,128

	Gwerth y Farchnad 1 Ebrill 2020 £'000	Trosglwyddiadau o Lefel 3 £'000	Pryniannau yn ystod y flwyddyn £'000	Gwerthiannau yn ystod y flwyddyn £'000	Enillion/ (colledion) na wireddwyd £'000	(Enillion/ colledion a wireddwyd £'000)	Gwerth y Farchnad 31 Mawrth 2021 £'000
Buddsoddiadau eiddo cyfun	191,256	(191,256)	0	0	0	0	0
Ecwiti preifat	112,661	0	18,796	(7,115)	45,538	(4,457)	165,423
Isadeiledd	44,569	0	10,453	(7,952)	3,909	(4,759)	46,220
Cyfanswm Lefel 3	348,486	(191,256)	29,249	(15,067)	49,447	(9,216)	211,643

Y trosglwyddiad o lefel 3 yn 2020/21 yw symudiad Buddsoddiadau Eiddo Cyfun wrth i'r cymal ansicrwydd materol gael ei godi o brisiadau eiddo.

NODYN 16 – DOSBARTHIAD OFFERYNNAU ARIANNOL

Mae polisiâu cyfrifo'n disgrifio sut mae gwahanol ddsbarthiadau o asedau offerynnau ariannol yn cael eu mesur a sut mae incwm a chostau, yn cynnwys enillion a cholledion gwerth teg, yn cael eu cydnabod. Mae'r tabl a ganlyn yn dadansoddi'r symiau cario o asedau ag ymrwymïadau ariannol fesul categori a phennawd datganiad asedau net. Ni ail-ddosbarthwyd unrhyw asedau ariannol yn ystod y cyfnod cyfrifo.

Fel ar 31 Mawrth 2021			Fel ar 31 Mawrth 2022		
Wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	Asedau ar gost wedi'i amorteiddio	Cost ymrwymïadau ariannol	Wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	Asedau ar gost wedi'i amorteiddio	Cost ymrwymïadau ariannol
£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Asedau ariannol					
2,108,945		Buddsoddiadau cyfun	2,282,622		
194,581		Buddsoddiadau eiddo cyfun	252,521		
165,423		Ecwiti preifat	158,711		
46,220		Isadeiledd	67,417		
	12,282	Arian parod		14,481	
	4,017	Dyledwyr		3,650	
2,515,169	16,299	0	2,761,271	18,131	0
Ymrwymïadau ariannol					
		(3,339) Credydwyr			(3,641)
0	0	(3,339)	0	0	(3,641)
2,515,169	16,299	(3,339)	2,761,271	18,131	(3,641)

NODYN 16a – ENILLION A CHOLLEDION NET AR OFFERYNNAU ARIANNOL

31 Mawrth 2021		31 Mawrth 2022
Gwerth teg		Gwerth teg
£'000		£'000
Asedau ariannol		
546,039	Gwerth teg drwy elw a cholled	209,909
0	Benthyciadau a derbyniadau	0
546,039	Cyfanswm yr asedau ariannol	209,909
Ymrwymïadau ariannol		
0	Gwerth teg drwy elw a cholled	0
0	Cost ymrwymïadau ariannol	0
0	Cyfanswm yr ymrwymïadau ariannol	0
546,039	Asedau ariannol net	209,909

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL

Risg a rheoli risg

Prif risg hirdymor y Gronfa yw y bydd asedau'r Gronfa'n annigonol i ymdrin â'i hymrwymiaadau (h.y. y buddion a gafodd eu haddo i aelodau sy'n daladwy). Felly, nod rheoli risg buddsoddi yw lleihau'r risg o weld gostyngiad cyffredinol yng ngwerth y Gronfa a gwneud y mwyaf o'r cyfle i wneud enillion ar draws portffolio'r Gronfa yn ei gyfanrwydd. Mae'r Gronfa'n cyflawni hyn drwy amrywio'i asedau i leihau risg y farchnad (risg pris, risg arian tramor a risg cyfradd llog) a risg credyd y mae'n agored iddo ar lefel dderbyniol. Yn ogystal, mae'r Gronfa'n rheoli ei risg o hylifedd i sicrhau bod digon o hylifedd ar gael i fodloni llif arian rhagweladwy'r Gronfa. Mae'r Cyngor yn rheoli'r risgiau buddsoddi hyn fel rhan o'i raglen gyffredinol i reoli risg y Gronfa Bensiwn.

Y Pwyllgor Pensiynau sy'n gyfrifol am strategaeth rheoli risg y Gronfa. Sefydlir polisiau rheoli risg i nodi a dadansoddi'r risgiau sy'n wynebu gweithrediadau'r Gronfa Bensiwn, yna eu hadolygu'n rheolaidd i adlewyrchu newidiadau mewn gweithgaredd ac amodau'r farchnad.

a) Risg y farchnad

Risg y farchnad yw'r risg o golledion yn sgil amrywiad ym mhrisiau ecwiti a nwyddau, llog, cyfraddau cyfnewid arian tramor a gwasgariad credyd. Mae'r Gronfa'n agored i risg y farchnad yn sgil ei weithgareddau buddsoddi, yn enwedig drwy'r ecwiti mae'n eu dal. Mae lefel y risg yn dibynnu ar amgylchiadau'r farchnad, disgwyliadau o ran prisiau yn y dyfodol, newidiadau mewn enillion a'r gymysgedd o asedau.

Nod strategaeth rheoli risg y Gronfa yw adnabod a rheoli risgiau'r farchnad i'r Gronfa o fewn paramedrau derbyniol, gan sicrhau'r enillion buddsoddiad gorau posibl.

Yn gyffredinol, rheolir anweddolrwydd gormodol yn risg y farchnad drwy amrywio'r portffolio yn ddaearyddol ac o ran sectorau diwydiant a gwarantau unigol. I leihau risg y farchnad, mae'r Gronfa a'i ymgynghorwyr buddsoddi'n monitro cyflwr y farchnad a dadansoddiadau meincnod yn briodol.

Mae'r Gronfa'n rheoli'r risgiau hyn mewn dwy ffordd:

- mae pa mor agored yw'r Gronfa i risg y farchnad yn cael ei fonitro drwy ddadansoddi ffactorau risg i sicrhau bod y risg yn parhau o fewn lefelau goddefol;
- mae pa mor agored yw'r Gronfa i risgiau penodol yn cael ei gyfyngu drwy bennu risgiau penodol goddefol ar gyfer buddsoddiadau unigol.

Risg prisiau eraill

Mae risg prisiau eraill yn cynrychioli'r risg y bydd gwerth offeryn ariannol yn amrywio o ganlyniad i newid ym mhris y farchnad (ac eithrio'r risgiau sy'n codi o risg cyfradd llog neu risg cyfradd cyfnewid arian tramor), boed y newidiadau'n cael eu hachosi gan ffactorau sy'n benodol i'r offeryn unigol neu'rsawl a'i cyflwynodd neu ffactorau sy'n effeithio ar bob offeryn o'r fath yn y farchnad.

Mae'r Gronfa'n agored i risg prisiau cyfranddaliadau. Mae rheolwyr buddsoddi'r Gronfa'n lliniaru'r perygl pris hwn trwy amrywio a dewis gwarantau ac offerynnau ariannol eraill sy'n cael eu monitro gan y Cyngor i sicrhau ei fod o fewn y cyfyngiadau a nodir yn strategaeth buddsoddi'r Gronfa.

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Risg prisiau eraill – dadansoddiad sensitifrwydd

Yn dilyn dadansoddiad o ddata hanesyddol a'r enillion ar fuddsoddiadau a ddisgwylir yn ystod y flwyddyn ariannol, mewn ymgynghoriad ag ymgynghorwyr buddsoddi'r Gronfa, mae'r Cyngor wedi pennu bod y newidiadau a ganlyn mewn risg pris y farchnad yn rhesymol bosib ar gyfer cyfnod adrodd 2020/21 a 2021/22.

Math o ased	Symudiad posib y farchnad (+/-)	
	31 Mawrth 2021	31 Mawrth 2022
	%	%
Ecwiti DU	16.7	19.9
Ecwiti Byd-Eang	17.4	20.1
Ecwiti Marchnadoedd sy'n datblygu	22.1	27.0
Ecwiti Preifat	28.5	31.2
Bondiau Dychwelyd Absoliwt	2.1	2.8
Isadeiledd	21.0	14.6
Eiddo	14.2	15.0
Credyd Amrywiol	6.2	7.4
Arian	0.3	0.3
Cronfa Gyfan	11.7	14.3

Mae'r newid posibl a ddatgelir uchod yn gyson a un symudiad gwyriad safonol yn y newid yng ngwerth yr asedau dros y tair blynedd ddiweddaraf. Mae cyfanswm newid posibl y gronfa yn ystyried y berthynas disgwyliedig rhwng y gwahanol ddosbarthiadau o asedau a ddangosir, yn seiliedig ar gyfnewidioldeb sylfaenol a chydberthynas yr asedau, yn unol a theori portffolio amrywiant cymedrig.

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Pe byddai pris buddsoddiadau'r Gronfa ar y farchnad wedi cynyddu/gostwng yn unol â'r uchod, byddai'r newid ym mhreis y farchnad yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion wedi bod fel a ganlyn:

Math o ased	Gwerth fel ar 31 Mawrth 2022 £'000	Canran newid %	Gwerth ar ôl cynnydd £'000	Gwerth ar ôl gostyngiad £'000
Ecwiti DU	239,314	19.9	286,937	191,690
Ecwiti Byd-eang	1,431,729	20.1	1,719,508	1,143,952
Ecwiti Marchnadoedd sy'n datblygu	59,802	27.0	75,948	43,655
Ecwiti Preifat*	158,711	31.2	208,228	109,193
Bondiau Dychwelyd Absoliwt	353,857	2.8	363,765	343,949
Isadeiledd*	67,417	14.6	77,260	57,574
Eiddo	252,521	15.0	290,399	214,643
Credyd Amrywiol	197,920	7.4	212,566	183,274
Arian	14,481	0.3	14,525	14,438
Dyledwyr a Chredydwyr	9	0.0	9	9
Cyfanswm asedau sydd ar gael i dalu buddion	2,775,761		3,249,145	2,302,377
*Agedau lefel 3	226,128		285,488	166,767

Math o ased	Gwerth fel ar 31 Mawrth 2021 £'000	Canran newid %	Gwerth ar ôl cynnydd £'000	Gwerth ar ôl gostyngiad £'000
Ecwiti DU	211,625	16.7	246,966	176,283
Ecwiti Byd-eang	1,345,827	17.4	1,580,001	1,111,653
Ecwiti Marchnadoedd sy'n datblygu	67,178	22.1	82,025	52,332
Ecwiti Preifat*	165,423	28.5	212,568	118,277
Bondiau Dychwelyd Absoliwt	307,181	2.1	313,632	300,730
Isadeiledd*	46,220	21.0	55,926	36,514
Eiddo	194,581	14.2	222,211	166,950
Credyd Amrywiol	177,134	6.2	188,116	166,152
Arian	12,282	0.3	12,318	12,245
Dyledwyr a Chredydwyr	678	0.0	678	678
Cyfanswm asedau sydd ar gael i dalu buddion	2,528,129		2,914,441	2,141,814
*Agedau lefel 3	211,643		268,494	154,791

Risg cyfraddau llog

Mae'r Gronfa'n buddsoddi mewn asedau ariannol yn bennaf er mwyn cael enillion ar fuddsoddiadau. Mae'r buddsoddiadau hyn yn agored i risgiau cyfraddau llog, sy'n cynrychioli'r risg y bydd gwerth teg llif arian offeryn ariannol yn y dyfodol yn amrywio yn sgil newidiadau yng nghyfraddau llog y farchnad.

Mae cyfradd llog y Gronfa'n cael ei monitro'n gyson, yn unol â strategaeth rheoli risg y Gronfa, yn cynnwys monitro pa mor agored ydyw i'r cyfraddau llog ac asesiad o'r gwir gyfraddau llog yn erbyn y meincnodau perthnasol.

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Gweler pa mor agored yn uniongyrchol yw'r Gronfa i newidiadau mewn cyfraddau llog fel ar 31 Mawrth 2021 a 31 Mawrth 2022 isod. Mae'r ffigyrau isod yn cyflwyno'r gyfradd llog yn seiliedig ar werth teg yr asedau ariannol gwaelodol:

Math o ased	Fel ar 31 Mawrth 2021	Fel ar 31 Mawrth 2022
	£'000	£'000
Arian a chyfwerthoedd arian	12,136	14,178
Balansau arian parod	146	303
Cronfa Incwm Sefydlog	484,315	551,777
Cyfanswm	496,597	566,258

Dadansoddiad sensitifrwydd risg cyfraddau llog

Mae'r Gronfa yn cydnabod y gall cyfraddau llog amrywio ac effeithio ar incwm i'r Gronfa a gwerth yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion. Mae newid 1% mewn cyfraddau llog yn gyson â lefel y sensitifrwydd a ddefnyddiwyd fel rhan o strategaeth rheoli risg y Gronfa. Mae'r dadansoddiad isod yn rhagdybio bod pob newid yn arall, yn enwedig cyfraddau cyfnewid, yn parhau'n gyson, ac mae'n dangos yr effaith yn ystod y flwyddyn ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion o newid o +/- 1% mewn cyfraddau llog:

Math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2022	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		+1%	-1%
		£'000	£'000
Arian a chyfwerthoedd arian	14,178	142	(142)
Balansau arian parod	303	3	(3)
Cronfa Incwm Sefydlog *	551,777	5,518	(5,518)
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	566,258	5,663	(5,663)

* Nid yw newid 1% ar gyfradd llog yn cael effaith uniongyrchol ar warantau llog sefydlog ond mae'n cael effaith rhannol fel y cyfrifir yn y tablau uchod.

Math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2021	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		+1%	-1%
		£'000	£'000
Arian a chyfwerthoedd arian	12,136	121	(121)
Balansau arian parod	146	1	(1)
Cronfa Incwm Sefydlog *	484,315	4,843	(4,843)
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	496,597	4,965	(4,965)

* Nid yw newid 1% ar gyfradd llog yn cael effaith uniongyrchol ar warantau llog sefydlog ond mae'n cael effaith rhannol fel y cyfrifir yn y tablau uchod.

Mae'r effaith y byddai newid o 1% mewn cyfraddau llog yn cael ar y llog a dderbyniwyd yn fach iawn gan mai 0.10% oedd cyfartaledd y gyfradd llog a dderbyniwyd ar arian yn ystod y flwyddyn, gan roi cyfanswm llog o £14,183 am y flwyddyn.

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Nid yw cynnydd 1% mewn cyfraddau llog yn effeithio'r llog a dderbynnir ar asedau llog sefydlog ond byddai'n lleihau'r gwerth teg, fel y dangosir yn y tablau uchod. Nid yw newidiadau mewn cyfraddau llog yn effeithio y gwerth arian / arian a'u cyffelyb ond byddai'n effeithio'r llog a dderbynnir ar y balansau. Mae newidiadau i werth teg yr asedau ac incwm a dderbynnir o fuddsoddiadau yn cael effaith ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion ond fel y nodir uchod nid yw'n cael effaith sylweddol ar y Gronfa.

Risg arian tramor

Mae risg arian tramor yn cynrychioli'r risg y bydd gwerth teg llif arian offeryn ariannol yn y dyfodol yn amrywio yn sgil newidiadau yng nghyfraddau cyfnewid arian tramor. Mae'r Gronfa'n agored i risg arian ar offerynnau ariannol sy'n cael eu cynrychioli mewn unrhyw arian ac eithrio arian swyddogaethol y Gronfa (£DU). Mae'r Gronfa'n dal asedau sy'n cael eu cynrychioli mewn arian ac eithrio £DU.

Mae gan y Gronfa ymrwymadau ecwiti preifat ac isadeiledd mewn arian tramor (€363.2 miliwn a \$88.6 miliwn). Mae'r ymrwymadau hyn yn cael eu tynnu i lawr ar gais y rheolwr buddsoddi dros nifer o flynyddoedd. Gweler yr ymrwymadau cyfredol sy'n aros yn Nodyn 24. Y risg dan sylw yw y bydd y bunt yn wan o'i chymharu â'r ddoler a'r ewro pan fydd yr ymrwymadau'n cael eu tynnu i lawr ac y bydd yn cryfhau pan fo'r Gronfa wedi'i chyllido'n llawn. Mae'r Gronfa wedi bod yn ariannu'r ymrwymadau ers 2005 felly mae'r ymrwymadau wedi'i gydbwyso dros gyfnod maith o amser.

Mae cyfradd cyfnewid arian y Gronfa'n cael ei gyfrifo ar sail anweddolrwydd yr arian tramor fyddai'n effeithio ar werth y buddsoddiadau ac unrhyw arian fyddai'n cael ei ddal yn yr arian tramor hynny.

Risg arian tramor – dadansoddiad sensitifrwydd

Yn dilyn dadansoddiad o ddata hanesyddol mewn ymgynghoriad ag ymgynghorwyr buddsoddi'r Gronfa, mae'r anweddolrwydd sy'n gysylltiedig â newidiadau mewn cyfraddau cyfnewid arian tramor wedi cael eu cyfrifo wrth ddefnyddio anweddolrwydd hanesyddol yr arian tramor a'r symiau cymharol ym muddsoddiadau'r Gronfa.

Y gwriad safonol disgwylidig l blwyddyn ar gyfer un arian tramor unigol ar 31 Mawrth 2022 yw 9.5%. Y gyfradd gyfatebol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021 oedd 9.8%. Mae'r dadansoddiad hwn yn tybio bod yr holl amrywiadau eraill, yn enwedig cyfraddau llog, yn aros yn gyson.

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Mae'r tablau isod yn dangos dadansoddiad o ddatguddiad y Gronfa at arian tramor unigol fel ar 31 Mawrth 2022 ac ar ddiwedd y flwyddyn ariannol cynt:

Agored i newidiadau mewn arian tramor – math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2022 £'000	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		Gwerth ar gynnydd £'000	Gwerth ar leihad £'000
Ecwiti Byd-eang	1,431,729	1,567,744	1,295,716
Ecwiti Marchnadoedd sy'n datblygu	59,802	65,483	54,120
Ecwiti Preifat	158,711	173,788	143,633
Bondiau Dychwelyd Absoliwt	353,857	387,473	320,240
Isadeiledd	67,417	73,822	61,013
Credyd Amrywiol	197,920	216,722	179,118
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	2,269,436	2,485,032	2,053,840

Agored i newidiadau mewn arian tramor – math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2021 £'000	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		Gwerth ar gynnydd £'000	Gwerth ar leihad £'000
Ecwiti Byd-eang	1,345,827	1,477,718	1,213,936
Ecwiti Marchnadoedd sy'n datblygu	67,178	73,762	60,595
Ecwiti Preifat	165,423	181,634	149,211
Bondiau Dychwelyd Absoliwt	307,181	337,285	277,077
Isadeiledd	46,220	50,750	41,690
Credyd Amrywiol	177,134	194,493	159,775
Eiddo	0	0	0
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	2,108,963	2,315,642	1,902,284

b) Risg credyd

Mae risg credyd yn cynrychioli'r risg y bydd gwrth barti i drafodion neu offeryn ariannol yn methu â gwireddu goblygiad ac yn creu colled ariannol i'r Gronfa o ganlyniad i hynny. Yn gyffredinol, mae gwerth buddsoddiadau ar y farchnad yn adlewyrchu asesiad o gredyd wrth eu prisio ac felly darperir ar gyfer y risg o golled yng ngwerth cario asedau ariannol ag ymrwymadau'r Gronfa.

Yn ei hanfod, mae portffolio buddsoddi cyfan y Gronfa'n agored i ryw fath o risg credyd. Fodd bynnag, mae dewis gwrth bartion, broceriaid a sefydliadau ariannol o ansawdd uchel yn isafu'r risg credyd a allai godi yn sgil methiant i setlo trafodion yn brydlon.

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Gweler isod meincnod ar gyfer y canran o'r cronfeydd a ddelir gan y rheolwyr buddsoddi:

Rheolwr Buddsoddi	Canran o'r Portffolio
BlackRock	29.5%
Emerging Markets Partneriaeth Pensiwn Cymru	2.5%
Global Growth Partneriaeth Pensiwn Cymru	14.0%
Global Opportunities Partneriaeth Pensiwn Cymru	14.0%
Multi Asset Credit Partneriaeth Pensiwn Cymru	7.5%
Absolute Return Bond Partneriaeth Pensiwn Cymru	15.0%
Property (UBS, Threadneedle, Lothbury, BlackRock)	10.0%
Partners Group	7.5%

Mae'r holl fuddsoddiadau a ddelir gan reolwyr buddsoddi'n cael eu dal yn enw'r Gronfa Bensiwn felly, os yw'r rheolwr buddsoddi'n methu, nid yw buddsoddiadau'r Gronfa yn cael eu cyfrif yn rhan o'i asedau.

Cynrychiolir risg credyd contract gan y taliad net neu'r enillion sy'n aros. Mae'r risg weddilliol yn fân yn sgil bolisiau yswiriant amrywiol a ddelir i ymdrin â gwrth bartïon sy'n diffygdlu.

Er mwyn uchafu'r dychweliadau o fuddsoddiadau tymor byr ac adneuron arian parod, mae'r Cyngor yn buddsoddi unrhyw arian gwaged dros dro yn ei gyfrifon banc gydag unrhyw arian gwaged dros ben yng nghyfrifon banc y Gronfa Bensiwn. Telir rhaniad priodol o'r llog a enillir i'r Gronfa Bensiwn a rhennir unrhyw golledion wrth fuddsoddi ar sail yr un gyfran. Oherwydd natur y trefniadau banc, nid yw unrhyw arian gwaged yng nghyfrifon banc y Gronfa Bensiwn yn cael ei drosglwyddo i gyfrifon banc y Cyngor.

Ni adneuir arian mewn banciau a sefydliadau ariannol oni bai eu bod yn cael eu graddio o ran statws credyd yn annibynnol, a'u bod yn bodloni meini prawf credyd y Cyngor. Yn ogystal, mae'r Cyngor wedi gosod cyfyngiadau ar y ganran uchaf o adneuron y gellir eu gwneud mewn unrhyw ddsbarth o sefydliad ariannol penodol. Hefyd, mae'r Cyngor yn buddsoddi canran a gytunwyd o gronfeydd yn y marchnadoedd arian er mwyn cael buddsoddiadau amrywiol. Mae'r cronfeydd marchnad arian a ddewiswyd oll wedi derbyn statws credyd AAA gan asiantaeth statws credyd blaenllaw.

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Nid yw cyflogwyr y Gronfa'n cael eu hasesu ar hyn o bryd ar gyfer eu statws credyd neu ar gyfer y cyfyngiadau credyd unigol sydd wedi'u gosod. Mae risg yn bodoli na ellir casglu cyfraniadau gan gyflogwyr ble nad oes ganddynt unrhyw aelodau sy'n cyfrannu (e.e. y risg sy'n gysylltiedig â chyflogwyr gyda nifer fechan o aelodau sy'n dewis peidio â chyfrannu), felly mae'r Awdurdod Gweinyddu'n monitro newidiadau mewn aelodaeth bob blwyddyn.

Bydd angen i gyflogwyr newydd sy'n dod yn rhan o'r Gronfa gytuno i ddarparu bond neu gael gwarant i leihau'r risg o golledion ariannol i'r Gronfa yn y dyfodol pe na fyddai'r cyflogwr dan sylw'n medru bodloni ei hymrwymiaid pensiwn pe byddai'n ymadael â'r Gronfa. Fel y dangosir yn Nodyn 25 mae dau gyflogwr wedi darparu bondiau. Bydd unrhyw ymrwymiaid eraill ar y Gronfa yn y dyfodol o ganlyniad i gyflogwr yn ymadael yn cael eu cario gan y Gronfa a'u rhannu dros yr holl gyflogwyr. Gwneir hyn i sicrhau bod y cyfnodau a'r symiau adfer actiwaraid yn cael eu cadw ar lefel y gall cyflogwyr llai ymdopi â hi.

Mae'r risg wedi cynyddu yn sgil dyfarniad cyfreithiol diweddar, fydd o bosib yn pennu na ellir codi cyfraniadau ar gyflogwyr nad oes ganddynt aelodau sy'n cyfrannu dan Reoliadau Gweinyddu'r CPLIL. Fodd bynnag, nid yw'r dyfarniad hwn yn effeithio ar allu'r Gronfa i gasglu cyfraniadau yn dilyn prisiad ymadael dan Reoliad 38(2). Gellir rhoi cyfarwyddyd i'r Actiwari ystyried adolygu'r cyfraddau a'r dystysgrif Addasiadau i gynyddu cyfraniadau cyflogwr dan Reoliad 38 o Reoliadau CPLIL (Gweinyddu) 2008 rhwng y prisiad a gynhelir teirblynyddol.

c) Risg hylifedd

Mae'r risg hylifedd yn cynrychioli'r risg na fydd modd i'r Gronfa fodloni ei oblygiadau ariannol wrth iddynt ddod yn ddyledus. Felly, mae'r Cyngor yn cymryd camau i sicrhau bod gan y Gronfa Bensiwn ddigon o adnoddau arian parod i fodloni ei hymrwymiaid i dalu pensiynwyr ac i fodloni ymrwymiaid buddsoddi.

Mae gan y Cyngor llif arian sy'n ceisio sicrhau bod arian parod ar gael pe bai ei angen. Yn ogystal, mae'r cyfraniadau cyfredol a dderbynnir gan gyflogwyr ac aelodau yn cyfrannu'n llawer mwy na'r hyn a delir allan mewn buddion. Buddsoddir yr arian parod dros ben ac ni ellir ei dalu'n ôl i gyflogwyr. Mae Actiwari'r Gronfa yn sefydlu'r cyfraniadau y dylid eu talu fel y gellir bodloni holl rwymedigaethau'r dyfodol.

Nid oes unrhyw gyfyngiad ar y swm y gall cyfrif banc y Gronfa Bensiwn ei ddal. Dylai'r symiau a ddelir yn y cyfrif hwn fodloni anghenion hylifedd arferol y Gronfa. Mae unrhyw arian dros ben dro yn cael ei fuddsoddi gan y Cyngor yn unol â'r Datganiad Strategaeth Rheoli'r Trysorlys er mwyn darparu incwm ychwanegol i'r Gronfa Bensiwn. Buddsoddir arian parod dros ben yn unol â'r Datganiad Egwyddorion Buddsoddi.

Yn ogystal, mae gan y Gronfa fynediad at gyfleuster gorddrafft trwy drefniadau cyfrifon banc grŵp y Cyngor. Dim ond i fodloni gwahaniaethau amseru tymor byr ar daliadau pensiwn y defnyddir y cyfleusterhwn. Gan mai benthyciadau byrdymor eu natur fyddai'r rhain, ystyrir bod pa mor agored i risg credyd yw'r Gronfa yn hyn o beth yn ddibwys.

NODYN 17 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Mae'r Gronfa'n diffinio asedau hylifol fel asedau y gellir eu trosglwyddo'n arian parod o fewn tri mis. Asedau anhylif yw'r asedau fydd yn cymryd cyfnod mwy na thri mis i'w trosglwyddo'n arian parod. Ar 31 Mawrth 2022, roedd gwerth yr asedau anhylif yn £479m, sy'n cynrychioli 17.2% o gyfanswm asedau'r Gronfa (31 Mawrth 2021: £406m, a oedd yn cynrychioli 16.1% o gyfanswm asedau'r Gronfa).

Mae rheolwyr yn paratoi rhagolygon llif arian cyfnodol er mwyn deall a rheoli amseriad llif arian y Gronfa. Mae lefel strategol briodol y balans arian parod i'w ddal yn ffurfio rhan o strategaeth fuddsoddi'r Gronfa.

Mae'r holl rwymedigaethau ariannol ar 31 Mawrth 2022 yn ddyledus o fewn blwyddyn, yn yr un modd ag ar 31 Mawrth 2021.

Risg ail ariannu

Y risg allweddol yw y bydd y Gronfa wedi'i rwymo i ailgyflenwi cyfran sylweddol o'i hofferynnau ariannol pan fo cyfraddau llog yn anffafriol. Nid oes gan y Gronfa unrhyw offerynnau ariannol sydd â risg ail ariannu'n rhan o'i strategaethau rheoli trysorlys a buddsoddi.

NODYN 18 – TREFNIADAU CYLLIDO

Yn unol â Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Gweinyddu) 2013, mae actiwari'r Gronfa yn ymgymryd â phrasiad teirblynyddol er mwyn sefydlu'r gyfradd cyfraniadau i gyflogwyr ar gyfer y tair blynedd i ddod. Cynhaliwyd y prasiad diwethaf fel ar 31 Mawrth 2019 ac mae'r prasiad nesaf yn digwydd 31 March 2022.

Disgrifiad o'r Polisi Cyllido

Amlinellir y polisi cyllido yn Natganiad Strategaeth Cyllido yr Awdurdod Gweinyddu a gafodd ei adolygu fel rhan o brisiad 2019.

Mae elfennau allweddol y polisi cyllido fel a ganlyn:

- sicrhau hydaledd hirdymor y Gronfa dros y tymor hir. Bydd hyn yn sicrhau bod digon o arian ar gael i gwrdd â buddion yr holl aelodau/dibynyddion wrth iddynt ddod yn daladwy.
- sicrhau bod cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr yn weddol sefydlog os yw'n rhesymol i wneud hynny.
- lleihau'r cyfraniadau ariannol tymor hir mae'r cyflogwyr yn talu i'r Cynllun drwy adnabod y cysylltiad rhwng asedau a rhwymedigaethau a mabwysiadu strategaeth fuddsoddi sy'n cydbwysu risg ac elw (bydd hyn hefyd yn lleihau'r costau i'w talu gan dalwyr Treth Gyngor).
- i adlewyrchu nodweddion gwahanol y gwahanol gyflogwyr i bennu cyfraddau cyfraniadau drwy gael strategaeth gyllido clir a thryloyw sy'n dangos sut y gall pob cyflogwr gyfarfod a'u rhwymedigaethau dros y blynyddoedd i ddod.
- defnyddio mesurau rhesymol i leihau'r risg i gyflogwyr eraill ac yn benodol i'r rhai sy'n talu'r Dreth Gyngor yn sgil cyflogwyr yn diffygdalu ei rwymedigaethau pensiwn.

Amlinella'r Datganiad Strategaeth Cyllido sut mae'r Awdurdod Gweinyddu yn ceisio cydbwysu'r nodau croestynnol o ddiogelu hydaledd y Gronfa a chadw cyfraniadau cyflogwyr yn sefydlog.

NODYN 18 – TREFNIADAU CYLLIDO (parhad)

O ran cyflogwyr oedd â chyfamod digon cryf yn ôl yr Awdurdod Gweinyddu, mae cyfraniadau wedi cael eu sefydlogi i fod yn debygol iawn o gyflawni'r targed cyllido dros 17 mlynedd. Defnyddiwyd dull modelu ymrwymadau asedau sy'n dangos os caiff y cyfraddau cyfrannu hyn eu talu a bod newidiadau cyfraniadau yn y dyfodol yn cael eu cyfyngu fel y nodir yn y Datganiad Strategaeth Cyllido, fod yna siawns gwell na 70% o hyd y bydd y Gronfa yn dychwelyd i ariannu'n llawn dros y 17 mlynedd.

Sefyllfa Gyllido ar adeg y Prisiad Cyllido Ffurfiol Diwethaf

Cynhaliwyd y prisiad actwaraidd mwyaf diweddar dan Reoliad 62 Rheoliadau (Gweinyddol) Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013 ar 31 Mawrth 2019. Datgelodd y prisiad hwn fod asedau'r Gronfa, oedd wedi'u prasio'n £2,081 miliwn ar 31 Mawrth 2019, yn ddigon i dalu 108% o'r ymrwymadau (h.y. gwerth cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo) oedd wedi'u cronni hyd at y dyddiad hwnnw. O ganlyniad, y gwarged ym mhriiad 2019 oedd £156 miliwn.

Gosodwyd allan cyfraniad pob cyflogwr yn y prisiad, gyda'r nod o gyflawni cyllido llawn o fewn gorwel amser a thebygolrwydd a fesurwyd yn unol â'r Datganiad Strategaeth Cyllido. Cafodd cyfraniadau cyflogwyr unigol am y cyfnod 1 Ebrill 2020 i 31 Mawrth 2023 eu pennu yn unol â pholisi cyllido'r Gronfa fel y nodir yn y Datganiad Strategaeth Cyllido.

Prif Rhagdybiaethau Actwaraidd a'r Dull a ddefnyddiwyd i Brisio'r Ymrwymadau

Disgrifir y manylion llawn am y dulliau a'r rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd yn yr adroddiad prasio 2019.

Dull

Aseswyd yr ymrwymadau drwy ddefnyddio dull buddion cronodig sy'n ystyried aelodaeth bensiyndwy hyd at y dyddiad prasio, ac yn ystyried cynnydd disgwylidig mewn cyflog yn y dyfodol, ymddeoliad neu ddyddiad disgwylidig cynharach o adael aelodaeth bensiyndwy.

Rhagdybiaethau

Dilynwyd dull sy'n gysylltiedig â'r farchnad i brisio'r ymrwymadau er mwyn sicrhau cysondeb gyda phrisiad o asedau'r Gronfa yn ôl eu gwerth ar y farchnad.

Roedd y rhagdybiaethau ariannol allweddol a fabwysiadwyd ar gyfer prisiad 2019 fel a ganlyn:

Rhagdybiaethau Ariannol	31 Mawrth 2019
Cyfradd disgownt	3.9%
Cynnydd mewn cyflog	2.6%
Cynnydd mewn pensiwn	2.3%

Y rhagdybiaeth demograffig allweddol oedd yr ystyriaeth a roddwyd i hirhoedledd. Mae'r rhagdybiaethau disgwylidig oes yn seiliedig ar *VitaCurves* y Gronfa gyda gwelliannau yn unol a model CMI 2018, sy'n tybio bod y gyfradd bresennol o welliannau wedi cyrraedd y brig a bydd yn cydgyfeirio at gyfradd hirdymor o 1.25% y flwyddyn. Yn seiliedig ar y rhagdybiaethau hyn, mae'r disgwylidig oes gyfartalog yn y dyfodol i oed 65 fel a ganlyn:

NODYN 18 – TREFNIADAU CYLLIDO (parhad)

Rhagdybiaethau marwolaeth	Gwryw Blynyddoedd	Benyw Blynyddoedd
Pensiynwyr cyfredol	21.3	23.4
Pensiynwyr y dyfodol (45 oed ym mhrisiad 2019)	22.2	25.1

Mae copïau o adroddiad Prisiad 2019 a'r Datganiad Strategaeth Cyllido ar gael ar wefan y Gronfa Bensiwn www.cronfabensiwnngwynedd.cymru

Profiad yn ystod y Cyfnod ers 31 Mawrth 2019

Amharwyd marchnadoedd yn ddifrifol gan COVID 19 ym mis Mawrth 2020, ond yn ystod y rhan fwyaf o 2020/21 a 2021/22 fe wnaethant wella'n gryf. Fodd bynnag, oherwydd y rhyfel yn yr Wcrain, roedd marchnadoedd Mawrth 2022 yn arbennig o gyfnewidiol, sy'n effeithio ar werthoedd ar y dyddiad cyfrifo. A bod popeth arall yn gyfartal, mae lefel ariannu'r Gronfa ar 31 Mawrth 2022 yn debygol o fod yn well na'r hyn a adroddwyd yn y prisiad blaenorol ar 31 Mawrth 2019.

Mae'n bwysig nodi bod yr ymarfer prisio cyllid teirblynyddol ffurfiol ar 31 Mawrth 2022 a gallai hyn ddangos darlun gwahanol pan fydd y sefyllfa derfynol yn cael ei datgelu yn adroddiad blynyddol y flwyddyn nesaf. Yn benodol, bydd newidiadau yn aelodaeth y Gronfa, newidiadau mewn enillion buddsoddi gwirioneddol a ragwelir, a newidiadau mewn tybiaethau demograffig yn effeithio ar ganlyniadau'r prisiad. Bydd y Datganiadau Strategaeth Gyllido hefyd yn cael eu hadolygu fel rhan o'r ymarfer prisio cyllid tair blynedd.

NODYN 19 – GWERTH CYFREDOL ACTIWARAIDD Y BUDDION YMDDEOL SYDD WEDI'U HADDO

Yn ogystal â'r prisiad cyllido teirblynyddol, mae'r actiwari hefyd yn cynnal prisiad o rwymedigaethau'r Gronfa Bensiwn, yn seiliedig ar SCC19 bob blwyddyn gan ddefnyddio'r un data sylfaenol â'r prisiad cyllido wedi'i dynnu ymlaen i'r flwyddyn ariannol gyfredol, gan ystyried y newidiadau yn niferoedd yr aelodau a diweddarau rhagdybiaethau ar gyfer y flwyddyn gyfredol. Nid yw'r gwerthusiad yn cael ei ymgymryd yn yr un modd a ddefnyddir ar gyfer gosod cyfraddau cyfrannu i'r Gronfa, ac nid yw cyfrifon y Gronfa yn ystyried rhwymedigaethau talu pensiynau na buddion eraill yn y dyfodol.

Er mwyn asesu gwerth y buddion yn seiliedig ar hyn, mae'r actiwari wedi diweddarau'r rhagdybiaethau actiwaraidd (gweler isod) o'r rhai a ddefnyddir er dibenion cyllido (gweler Nodyn 18) a hefyd mae wedi'u defnyddio i ddarparu'r adroddiadau SCC19 ac SAA102 ar gyfer cyflogwyr unigol yn y Gronfa. Yn ogystal, mae'r actiwari wedi prisio buddion salwch a marwolaeth yn unol â SCC19.

Roedd gwerth cyfredol actiwaraidd y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo ar 31 Mawrth 2021 ac 2022, fel a ganlyn:

Rhagdybiaethau	31 Mawrth 2021 £m	31 Mawrth 2022 £m
Aelodau Gweithredol	1,939	1,929
Aelodau Gohiriedig	631	583
Pensiynwyr	882	818
Cyfanswm	3,452	3,330

NODYN 19 – GWERTH CYFREDOL ACTIWARAIDD Y BUDDION YMDDEOL SYDD WEDI’U HADDO (parhad)

Fel y nodir uchod, mae’r ymrwymiadau uchod wedi’u cyfrifo’n seiliedig ar SCC19 ac felly maent yn wahanol i ganlyniadau’r prisiad cyllido teirblynyddol a gynhaliwyd yn 2019 (gweler Nodyn 18) gan fod SCC19 yn nodi cyfradd ddisgownt yn hytrach na chyfradd sy’n adlewyrchu cyfraddau’r farchnad.

Y rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd

Defnyddiwyd y tybiaethau ariannol sydd yn cael eu mabwysiadu ar gyfer adroddiad SCC19 yr Awdurdod Gweinyddol fel y ganlyn ac maent yn wahanol ar 31 Mawrth 2021 a 2022. Mae’r actiwari yn amcanu mai effaith y newid mewn tybiaethau i 31 Mawrth 2022 yw i leihau y gwerth presennol actiwaraidd o £281m. Amcanir mai effaith y newid mewn demograffiaeth a hirhoedledd ydi lleihau y gwerth presennol actiwaraidd o £18m.

Rhagdybiaeth	31 Mawrth 2021	31 Mawrth 2022
	%	%
Cyfradd cynnydd mewn pensiwn	2.85	3.20
Cyfradd cynnydd mewn cyflog	3.15	3.50
Cyfradd ddisgownt	2.00	2.70

Mae’r disgwyliad oes ar gyfer y dybiaeth hirhoedledd yn seiliedig ar VitaCurves y Gronfa gyda gwelliannau yn unol â model CMI 2021, gyda phwysiad 0% o ddata 2021 (a 2020), llyfnhau safonol (Sk7), addasiad cychwynnol 0.25% a chyfradd gwella tymor hir o 1.5% y flwyddyn. Yn seiliedig ar y rhagdybiaethau hyn, mae’r disgwyliad oes gyfartalog yn y dyfodol i oed 65 wedi’u crynhoi isod:

	Gwryw	Benyw
	Blynyddoedd	Blynyddoedd
Pensiynwyr cyfredol	21.3	23.7
Pensiynwyr y dyfodol (45 oed ym mhrisiad 2019)	22.4	25.7

Mae’r rhagdybiaeth cymudiad yn caniatáu i bensiynwyr y dyfodol dewis cyfnewid pensiwn am arian parod di-dreth ychwanegol o hyd at 50% o gyfyngiadau Cyllid a Thollau EM am wasanaeth cyn Ebrill 2008 a 75% o gyfyngiadau Cyllid a Thollau EM am wasanaeth ar ôl Ebrill 2008.

Mae’r sensitifrwydd ynghylch y prif dybiaethau a ddefnyddiwyd i fesur rhwymedigaethau wedi’u nodi isod:

Sensitifrwydd i’r Rhagdybiaethau am y flwyddyn sy’n gorffen 31 Mawrth 2022	Amcan % y cynnydd mewn rhwymedigaethau	Amcan swm Ariannol £m
0.1% y.f. o gynnydd mewn chwyddiant pensiwn	2	63
0.1% y.f. o gynnydd mewn cyflog	0	8
0.1% y.f. o leihad yn y gyfradd ddisgownt	2	72
I mlynedd o gynnydd yn disgwyliad oes aelod	4	133

NODYN 20 – ASEDAU CYFREDOL

31 Mawrth 2021 £'000		31 Mawrth 2022 £'000
421	Cyfraniadau sy'n ddyledus – gweithwyr	483
1,402	Cyfraniadau sy'n ddyledus – cyflogwyr	1,597
2,194	Amrywiol ddyledwyr	1,570
4,017	Cyfanswm dyledwyr	3,650
12,136	Arian	14,178
16,153	Cyfanswm	17,828

NODYN 21 – YMRWYMIADAU CYFREDOL

31 Mawrth 2021 £'000		31 Mawrth 2022 £'000
1,671	Credydwyr amrywiol	1,697
1,542	Buddion sy'n daladwy	1,659
3,213	Cyfanswm	3,356

NODYN 22 – CYFRANIADAU GWIRFODDOL YCHWANEGOL (AVC)

Mae gwerth y cronfeydd ar y farchnad wedi'i nodi isod:

	Gwerth ar y Farchnad 31 Mawrth 2021 £'000	Gwerth ar y Farchnad 31 Mawrth 2022 £'000
Clerical Medical	4,372	4,670
Utmost Life	193	182
Standard Life	5	5
Cyfanswm	4,570	4,857

Talwyd cyfraniadau AVC yn uniongyrchol i'r rheolwr yma fel a ganlyn:

	2020/21 £'000	2021/22 £'000
Clerical Medical	597	645
Cyfanswm	597	645

NODYN 23 – TRAFODION PARTÏON CYSYLLTIEDIG

Cyngor Gwynedd

Cyngor Gwynedd sy'n gweinyddu Cronfa Bensiwn Gwynedd. O ganlyniad, mae perthynas gryf rhwng y Cyngor a'r Gronfa Bensiwn.

Cafodd y Cyngor gostau o £1,318,514 (£1,231,146 yn 2020/21) mewn perthynas â gweinyddu'r Gronfa ac yn dilyn hynny, cafodd ad-daliad am y costau hyn gan y Gronfa. Yn ogystal, y Cyngor yw un o gyflogwyr mwyaf aelodau'r Gronfa a chyfrannodd £27.65m tuag at y Gronfa yn 2021/22 (£25.33m yn 2020/21). Ar ddiwedd y flwyddyn, £0.32m oedd dyled y Cyngor i'r Gronfa yn bennaf mewn perthynasâ llôg a dalwyd ar fuddsoddiadau'r Gronfa Bensiwn a chyfraniadau ar gyfer Mawrth 2022 a £1.31m oedd dyled y Gronfa i'r Cyngor yn bennaf mewn perthynas ag ad-daliadau i'r Cyngor am y costau gweinyddol.

Mae gan Gronfa Bensiwn Gwynedd ddau gyfrif banc a ddelir fel rhan o Grŵp o Gyfrifon Banc Cyngor Gwynedd. Mae'r arian parod dros ben a ddelir yn y Grŵp o Gyfrifon Banc yn cael ei fuddsoddi bob dydd. Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, mae Cyngor Gwynedd yn talu llog i'r Gronfa Bensiwn, yn seiliedig ar falansau dyddiol y Gronfa dros y flwyddyn. Yn ystod 2021/22, derbyniodd y Gronfa log o £14,183 (£88,037 yn 2020/21) gan Gyngor Gwynedd.

Llywodraethu

Roedd dau aelod o'r Pwyllgor Pensiynau yn derbyn buddion pensiwn o Gronfa Bensiwn Gwynedd yn 2021/22 (yr aelodau pwyllgor P. Jenkins a J.B. Hughes). Yn ogystal, mae aelodau'r pwyllgor S.W. Churchman, R.W. Williams, J.B. Hughes, A.W. Jones, I. Thomas, G. Edwards a S. Glyn yn aelodau gweithredol o'r Gronfa Bensiwn.

Roedd dau aelod o'r Bwrdd Pensiwn yn derbyn buddion pensiwn o Gronfa Bensiwn Gwynedd yn 2021/22 (yr aelodau bwrdd H. E. Jones a S.Warnes). Yn ogystal, mae aelodau Bwrdd A.LI. Evans, O. Richards, H. Trainor a S. E. Parry yn aelodau gweithredol o'r Gronfa Bensiwn.

Prif Bersonél Rheoli

Cyfarwyddwr y Gronfa a Pennaeth Cyllid (s151) yw prif bersonél rheoli'r gronfa.

Mae'r cyflog sy'n daladwy i brif bersonél rheoli y gellir ei phriodoli i'r gronfa wedi'i nodi isod:

31/03/2021 £'000		31/03/2022 £'000
8	Buddion tymor byr	7
2	Buddion ôl-gyflogaeth	1
<hr/>		<hr/>
10		8

NODYN 24 – YMRWYMIADAU DAN GONTRACTAU BUDDSODDI

Roedd yr ymrwymadau (buddsoddiadau) cyfalaf sy'n aros ar 31 Mawrth fel a ganlyn:

	Cyfanswm ymrwymadau €'000	Ymrwymiad ar 31 Mawrth 2021 €'000	Ymrwymiad ar 31 Mawrth 2022 €'000
P.G. Direct 2006	19,224	776	0
P.G. Global Value 2006	50,000	3,477	3,477
P.G. Secondary 2008	15,000	1,960	1,960
P.G. Global Value 2011	15,000	2,096	2,096
P.G. Global Infrastructure 2012	40,000	7,019	7,019
P.G. Direct 2012	12,000	1,181	1,181
P.G. Global Value 2014	12,000	1,531	1,531
P.G. Direct Equity 2016	50,000	2,826	2,826
P.G. Global Value 2017	42,000	23,120	17,870
P.G. Global Infrastructure 2018	28,000	21,516	14,379
P.G. Direct Equity 2019	48,000	30,964	18,432
PG Direct Infrastructure 2020	32,000	29,602	24,800
Cyfanswm Ewro	363,224	126,068	95,571
	\$'000	\$'000	\$'000
P.G. Emerging Markets 2011	7,000	1,082	1,082
P.G. Secondary 2015	38,000	17,640	15,740
P.G. Direct Infrastructure 2015	43,600	13,780	9,598
Cyfanswm Doleri	88,600	32,502	26,420

Mae 'PG' uchod yn cyfeirio at y Partners Group, y rheolwr buddsoddi sy'n buddsoddi mewn meysydd 'amgen' (ecwiti preifat ac isadeiledd) ar ran y Gronfa.

Mae'r ymrwymadau hyn yn ymwneud â thaliadau galw sy'n aros ar gronfeydd partneriaethau cyfyngedig heb eu dyfynnu a ddelir yn rhan ecwiti preifat y portffolio. Mae'r symiau a 'elwir' gan y cronfeydd hyn yn afreolaidd o ran eu maint a'u hamseriad dros nifer o flynyddoedd o ddyddiad yr ymrwymiad gwreiddiol.

NODYN 25 - ASED AU DIBYNNOL

Mae dau o gyflogwyr sy'n gyrff a ganiateir yng Nghronfa Bensiwn Gwynedd yn dal bondiau yswiriant i'w diogelu yn erbyn y posibilrwydd o fethu â bodloni eu goblygiadau pensiwn. Llunnir y bondiau hyn o blaid y Gronfa ac ni wneir taliad ohonynt oni bai bod y cyflogwr yn methu talu.

NODYN 26 - YMRWYMIADAU DIBYNNOL

Ni nodwyd unrhyw ymrwymadau dibynnol.

NODYN 27 - COLLEDION YN SGIL AMHARIADAU

Nid oes unrhyw golledion yn sgil amhariadau.

Adroddiad ar yr Archwiliad o'r Cyfrifon – Cronfa Bensiwn Gwynedd

Blwyddyn archwilio: 2021-22

Dyddiad cyhoeddi: Tachwedd 2022

Cyfeirnod y ddogfen: 3245A2022

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Os ceir cais am wybodaeth y gall y ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae Cod adran 45 yn nodi'r arfer o ran trin ceisiadau a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partiön perthnasol. Mewn perthynas â'r ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru, Archwilio Cymru a, lle y bo'n berthnasol, yr archwilydd sy'n gweithredu ar ran yr Archwilydd Cyffredinol yn drydydd partiön perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â datgelu neu ailddefnyddio'r ddogfen hon at Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Cynnwys

Rydym yn bwriadu cyhoeddi adroddiad archwilio diamod ar eich Cyfrifon.

Adroddiad ar yr Archwiliad o'r Cyfrifon

Cyflwyniad	4
Effaith Covid-19 ar Archwiliad Eleni	4
Barn archwilio arfaethedig	5
Materion arwyddocaol sy'n codi o'r archwiliad	6
Atodiadau	
Atodiad 1 – Llythyr Sylwadau Terfynol	7
Atodiad 2 – Adroddiad Archwilio Arfaethedig	10

Adroddiad ar yr Archwiliad o'r Cyfrifon

Cyflwyniad

- 1 Rydym yn crynhoi prif ganfyddiadau ein harchwiliad o'ch adroddiad blynyddol a'ch cyfrifon ar gyfer 2021-22 yn yr adroddiad hwn..
- 2 Rydym eisoes wedi trafod y materion hyn gyda'r Cyfarwyddwr y Gronfa Bensiwn a'i dîm.
- 3 Nid yw archwilwyr byth yn gallu rhoi sicrwydd cyflawn bod cyfrifon wedi'u datgan yn gywir. Yn lle hynny, rydym yn gweithio i lefel o 'berthnasedd'. Pennir y lefel hon o berthnasedd i geisio adnabod a chywiro camddatganiadau a allai beri fel arall i'r sawl sy'n defnyddio'r cyfrifon gael ei gamarwain.
- 4 Pennwyd lefel perthnasedd o £27.794 miliwn ar gyfer archwiliad eleni.
- 5 Rydym bellach wedi cwblhau archwiliad eleni'n sylweddol.
- 6 Yn ein barn broffesiynol ni, rydym wedi cydymffurfio â'r safonau moesegol sy'n berthnasol i'n gwaith; rydym yn annibynnol arnoch chi; ac nid yw ein gwrthrychedd wedi cael ei beryglu mewn unrhyw ffordd. Nid oes unrhyw berthnasoedd rhyngom ni a chithau a allai danseilio ein gwrthrychedd a'n hannibyniaeth yn ein tyb ni..

Effaith Covid-19 ar Archwiliad Eleni

- 7 Mae pandemig COVID-19 wedi cael effaith barhaus ar y modd y cynhaliwyd ein harchwiliad. Rydym yn crynhoi'r prif effeithiau yn **Arddangosyn 1**. Ac eithrio lle'r ydym yn gwneud argymhellion penodol, darperir y manylion yn **Arddangosyn 1** er gwybodaeth yn unig i'ch helpu i ddeall effaith pandemig COVID-19 ar broses archwilio eleni.

Arddangosyn 1 – effaith COVID-19 ar archwiliad eleni

Amserlen	<ul style="list-style-type: none"> • Cawsom y cyfrifon drafft ar 27 Mehefin 2022 fel a gynlluniwyd. Mae hyn yn cydymffurfio â therfynau amser rheoleiddio. • Rydym yn disgwyl i'ch adroddiad archwilio gael ei lofnodi yn Tachwedd.
Llofnodion electronig	O ystyried gweithio o bell parhaus, byddwn yn defnyddio llofnodion electronig ar gyfer cymeradwyo ac ardystio cyfrifon eleni.
Tystiolaeth archwilio	Cynhaliwyd archwiliad y datganiadau ariannol o bell eto eleni gan: <ul style="list-style-type: none"> • gynnal cyfarfodydd Microsoft Teams gyda swyddogion trwy gydol yr archwiliad i drafod cynnydd a materion a oedd yn dod i'r amlwg; a • defnyddio ein mynediad o bell i alluogi'r tîm archwilio i gael mynediad at gofnodion a systemau ariannol y Gronfa Bensiwn.

Barn archwilio arfaethedig

- 8 Rydym yn bwriadu cyhoeddi barn archwilio ddiamod ar gyfrifon eleni unwaith y byddwch wedi rhoi Llythyr Sylwadau inni yn seiliedig ar yr hyn a nodir yn **Atodiad 1**.
- 9 Rydym yn cyhoeddi barn archwilio 'amodol' lle mae gennym bryderon perthnasol ynghylch rhai agweddau ar eich cyfrifon; fel arall rydym yn cyhoeddi barn ddiamod.
- 10 Mae'r Llythyr Sylwadau'n cynnwys ambell gadarnhad y mae'n ofynnol inni eu cael gennych chi dan safonau archwilio ynghyd â chadarnhad o wybodaeth benodol arall yr ydych chi wedi'i darparu ar ein cyfer yn ystod ein harchwiliad.
- 11 Caiff ein hadroddiad archwilio arfaethedig ei nodi yn **Atodiad 2**.

Materion Arwyddocaol sy'n codi o'r Archwiliad

Camddatganiadau nas cywirwyd

- 12 Nid oes unrhyw gamddatganiadau wedi'u canfod yn y cyfrifon, sy'n dal heb eu cywiro.

Camddatganiadau a gywirwyd

- 13 Roedd rhai mân hebgoriadau a gwallau cyflwyniadol yn y datganiadau ariannol drafft sydd bellach wedi'u cywiro gan y rheolwyr.

Materion Arwyddocaol eraill sy'n codi o'r Archwiliad

- 14 Yn ystod yr archwiliad, rydym yn ystyried nifer o faterion sy'n ymwneud â'r cyfrifon ac yn rhoi gwybod ichi am unrhyw faterion arwyddocaol sy'n codi. Nid oedd unrhyw faterion arwyddocaol yn codi eleni.

Argymhellion

- 15 Rydym yn bwriadu gwneud nifer fechan o argymhellion mewn adroddiad ar wahân i'r rheolwyr. Nid yw'r argymhellion yn cael unrhyw effaith ar ein barn ynglŷn â'r datganiadau ariannol.

Atodiad 1

Llythyr Sylwadau Terfynol

Pennawd llythyr

Archwilydd Cyffredinol Cymru

Swyddfa Archwilio Cymru

24 Heol y Gadeirlan

Caerdydd

CF11 9LJ

Sylwadau ynghylch datganiadau ariannol 2021-22

Darperir y llythyr hwn mewn cysylltiad â'ch archwiliad o ddatganiadau ariannol y Gronfa Bensiwn Gwynedd ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022 at ddiben mynegi barn ynglŷn â'u gwirionedd a thegwch a'u paratoi'n briodol.

Yr ydym ni cadarnhau hyd eithaf ein gwybodaeth a'n cred ar ôl gwneud yr ymholiadau a oedd yn ddigonol yn ein tyb ni, y gallwn gyflwyno'r sylwadau canlynol i chi.

Sylwadau'r rheolwyr

Cyfrifoldebau

Yr ydym ni wedi cyflawni ein cyfrifoldebau am:

- baratoi'r datganiadau ariannol yn unol â gofynion deddfwriaethol â'r Côt Ymarfer ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig; yn arbennig mae'r datganiadau ariannol yn rhoi golwg gywir a theg yn unol â hwy; ac
- dylunio, gweithredu, cynnal ac adolygu rheolaeth fewnol i atal a chanfod twyll a gwallau.

Gwybodaeth a ddarparwyd

Rydym wedi darparu'r canlynol ar eich cyfer:

- mynediad llawn at:
  - yr holl wybodaeth yr ydym yn ymwybodol ohoni sy'n berthnasol i baratoi'r datganiadau ariannol megis llyfrau cyfrifon a dogfennaeth ategol, cofnodion cyfarfodydd a materion eraill;
  - gwybodaeth ychwanegol yr ydych chi wedi gofyn amdani gennym ni at ddiben yr archwiliad; a

- mynediad digyfngiad at aelodau o staff y penderfynoch chi fod angen cael tystiolaeth archwilio ganddynt.
- canlyniadau ein hasesiad ni o'r risg y gallai'r datganiadau ariannol fod wedi'u camddatgan yn berthnasol o ganlyniad i dwyll;
- ein gwybodaeth ni am dwyll gwirioneddol neu dwyll tybiedig yr ydym ni'n ymwybodol ohono ac sy'n effeithio ar y Gronfa Bensiwn Gwynedd ac sy'n cynnwys:
  - rheolwyr;
  - cyflogeion sydd â rolau arwyddocaol mewn rheolaeth fewnol; neu
  - eraill lle gallai'r twyll gael effaith berthnasol ar y datganiadau ariannol.
- ein gwybodaeth ni am unrhyw honiadau o dwyll gwirioneddol, neu dwyll tybiedig, sy'n effeithio ar y datganiadau ariannol a gyflëwyd gan gyflogeion, cyn-gyflogeion, rheoleiddwyr neu eraill;
- ein gwybodaeth ni am bob achos hysbys o ddiffyg cydymffurfio gwirioneddol neu ddiffyg cydymffurfio tybiedig â deddfau a rheoliadau y dylid ystyried eu heffeithiau wrth baratoi'r datganiadau ariannol; ac
- gwybodaeth am bwy yw'r holl bartïon cysylltiedig a'r holl berthnasoedd â phartïon cysylltiedig a thrafodion yr ydym yn ymwybodol ohonynt.

Sylwadau am y datganiadau ariannol

Mae'r holl drafodion, asedau a rhwymedigaethau wedi cael eu cofnodi yn y cofnodion cyfrifyddu ac fe'u hadlewyrchir yn y datganiadau ariannol.

Mae'r dulliau, y data a'r tybiaethau arwyddocaol a ddefnyddiwyd i lunio amcangyfrifon cyfrifyddu, a'u datgeliadau cysylltiedig, yn briodol i gyflawni cydnabyddiaeth, mesuriad neu ddatgeliad sy'n rhesymol yng nghyd-destun y fframwaith adrodd ariannol perthnasol. Rhoddwyd cyfrif priodol am berthnasoedd a thrafodion partïon cysylltiedig ac maent wedi cael eu datgelu'n briodol.

Lle cafwyd digwyddiadau ar ôl y dyddiad adrodd yr oedd yn ofynnol gwneud addasiad ar eu cyfer neu eu datgelu, mae'r holl addasiadau a datgeliadau hyn wedi cael eu gwneud.

Mae pob ymgyfreithiad a hawliad gwirioneddol neu bosibl hysbys y dylid ystyried eu heffeithiau wrth baratoi'r datganiadau ariannol wedi cael eu datgelu wrth yr archwilydd a rhoddwyd cyfrif amdanynt ac maent wedi cael eu datgelu yn unol â'r fframwaith adrodd ariannol perthnasol.

Nid oes unrhyw gamddatganiadau perthnasol, gan gynnwys hepgoriadau, yn y datganiadau ariannol. Nid oes unrhyw gamddatganiadau heb eu cywiro.

Sylwadau gan y Cyd-Bwllgor

Rydym yn cydnabod bod y sylwadau a wnaed gan y rheolwyr, uchod, wedi cael eu trafod gyda ni.

Rydym yn cydnabod ein cyfrifoldeb am baratoi datganiadau ariannol cywir a theg yn unol â'r fframwaith adrodd ariannol perthnasol. Cymeradwywyd y datganiadau ariannol gan Bwyllgor Pensiynau Cronfa Bensiwn Gwynedd ar 21 Tachwedd 2022.

Yr ydym yn cadarnhau ein bod wedi cymryd pob cam y dylem fod wedi'i gymryd er mwyn ein gwneud ein hunain yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac er mwyn cadarnhau ei bod wedi cael ei chyfleu i chi. Rydym yn cadarnhau, hyd y gwyddom, nad oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad ydych chi'n ymwybodol ohoni.

Llofnodwyd gan:

Dewi Aeron Morgan

Pennaeth Cyllid

21 Tachwedd 2022

Llofnodwyd gan:

Y Cynghorydd Stephen Churchman

Cadeirydd y Pwyllgor Pensiynau

21 Tachwedd 2022

Adroddiad Archwilio Arfaethedig

Adroddiad archwilydd annibynnol Archwilydd Cyffredinol Cymru ar gyfer aelodau Cyngor Gwynedd sy'n gweithredu fel awdurdod gweinyddu ar gyfer Cronfa Bensiwn Gwynedd

Barn ar y datganiadau ariannol

Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol y Gronfa Bensiwn Gwynedd ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben yn 31 Mawrth 2022 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004. Mae datganiadau ariannol y Gronfa Bensiwn Gwynedd yn cynnwys cyfrif y gronfa, datganiad o'r asedau net a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisiâu cyfrifyddu perthnasol. Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan God Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2022.

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun gwir a theg o drafodiadau ariannol y gronfa bensiwn ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2022, ac o swm a threfniadaeth ei hasedau a'i rhwymedigaethau ar y dyddiad hwnnw;
- wedi eu paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan God Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2022.

Sail y farn

Cynhaliâs fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU (Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (DU)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Cyrff y Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Mae disgrifiad pellach o'm cyfrifoldebau o dan y safonau hynny i'w weld yn yr adran o fy adroddiad ar gyfrifoldebau'r archwilydd wrth archwilio datganiadau ariannol. Rwyf yn annibynnol o'r Gronfa Bensiwn Gwynedd yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio a gefais yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail i'm barn.

Casgliadau sy'n ymwneud â busnes gweithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod y defnydd o sail gyfrifyddu busnes gweithredol wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith a gyflawnais, nid wyf wedi nodi unrhyw ansicrwydd perthnasol sy'n ymwneud â digwyddiadau nac amodau a allai, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth perthnasol ar allu'r Gronfa Bensiwn Gwynedd i barhau i fabwysiadu sail gyfrifyddu busnes gweithredol am gyfnod o ddeuddeng mis o leiaf o'r adeg pan awdurdodir cyhoeddiad y datganiadau ariannol.

Disgrifir fy nghyfrifoldebau a chyfrifoldebau y swyddog ariannol cyfrifol mewn cysylltiad â busnes gweithredol yn adrannau perthnasol yr adroddiad hwn.

Gwybodaeth arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth a gynhwysir yn yr adroddiad blynyddol heblaw'r datganiadau ariannol a'm hadroddiad archwilydd arnynt. Mae'r Swyddog Ariannol Cyfrifol yn gyfrifol am yr wybodaeth arall a gynhwysir yn yr adroddiad blynyddol. Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, oni nodir fel arall yn glir yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o sicrwydd ynghylch hynny. Fy nghyfrifoldeb i yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn anghyson yn berthnasol â'r datganiadau ariannol neu'r wybodaeth a gafwyd yn ystod yr archwiliad, neu ei bod yn ymddangos fel arall ei bod wedi ei chamddatgan yn berthnasol. Os byddaf yn nodi anghysondebau perthnasol o'r fath neu gamddatganiadau perthnasol amlwg, mae'n ofynnol imi benderfynu a yw hyn yn arwain at gamddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os byddaf, ar sail y gwaith a gyflawnais, yn dod i'r casgliad bod yr wybodaeth arall hon wedi ei chamddatgan yn berthnasol, mae'n ofynnol imi roi gwybod am y ffaith honno.

Nid oes gennyf unrhyw beth i adrodd amdano i'r perwyl hwn.

Adroddiad ynghylch gofynion eraill

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad mae'r wybodaeth a gynhwysir yn yr adroddiad blynyddol ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r adroddiad blynyddol wedi ei baratoi yn unol â Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013.

Materion y byddaf yn adrodd arnynt drwy eithriad

Yng ngoleuni gwybodaeth a dealltwriaeth y Gronfa Bensiwn Gwynedd a'i hamgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi camddatganiadau perthnasol yn yr adroddiad blynyddol.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad ichi arnynt, os, yn fy marn i:

- nad oes cofnodion cyfrifyddu digonol wedi eu cadw, neu ni dderbyniwyd ffurflenni cyfrifyddu digonol ar gyfer fy archwiliad oddi wrth y canghennau nad yw fy nhîm wedi ymweld â nhw;
- nad yw'r datganiadau ariannol yn cytuno â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu; neu
- nad wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth a'r esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad.

Cyfrifoldebau

Cyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol mewn cysylltiad â'r datganiadau ariannol

Fel yr esbonnir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y datganiadau ariannol, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol, sy'n rhoi darlun gwir a theg, ac am ba bynnag reolaeth fewnol sy'n angenrheidiol ym marn y swyddog ariannol cyfrifol i allu paratoi datganiadau ariannol sy'n rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny trwy dwyll neu wall.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, y swyddog ariannol cyfrifol sy'n gyfrifol am asesu gallu'r Gronfa Bensiwn Gwynedd i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu fel y bo'n briodol, faterion sy'n ymwneud â'r busnes gweithredol a defnyddio sail gyfrifyddu busnes gweithredol oni thbyr bod hynny'n amhriodol.

Cyfrifoldebau'r Archwilydd o ran archwilio'r datganiadau ariannol

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn i. Sicrwydd rhesymol yw lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhelir yn unol â Safonau Archwilio Rhyngwladol (DU) yn canfod camddatganiad perthnasol bob amser pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau godi trwy dwyll neu wall a chânt eu hystyried yn berthnasol os, yn unigol neu gyda'i gilydd, gellid disgwyl yn rhesymol iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yw achosion o beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau. Rwy'n cynllunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau a amlinellir uchod, i ganfod camddatganiadau perthnasol mewn cysylltiad ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- holi'r rheolwyr, pennaeth archwilio mewnol y Cyngor a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennau ategol sy'n ymwneud â pholisïau a gweithdrefnau y Gronfa Bensiwn Gwynedd mewn cysylltiad â:
  - nodi, gwerthuso a chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau ac a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o beidio â chydymffurfio;

- canfod ac ymateb i risgiau o dwyll ac a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, tybiedig neu honedig; a'r
- rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau.
- ystyried, gan weithredu fel tîm archwilio, sut a ble y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion twyll posibl. Yn rhan o'r drafodaeth hon, nodais y posibilrwydd o dwyll mewn rheolwyr yn gwrthwneud rheolaethau; ac
- cael dealltwriaeth o fframwaith awdurdod y Gronfa Bensiwn Gwynedd yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoliadol eraill y mae y Gronfa Bensiwn Gwynedd yn gweithredu ynddynt, gan ganolbwyntio ar y cyfreithiau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau y Gronfa Bensiwn Gwynedd.

Yn ogystal â'r uchod, roedd fy ngweithdrefnau ar gyfer ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu datgeliadau y datganiad ariannol a phrofi dogfennau ategol er mwyn asesu cydymffurfedd â'r cyfreithiau a'r rheoliadau perthnasol a drafodir uchod;
- holi'r rheolwyr a'r Pwyllgor Pensiynau;
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu a'r awdurdod gweinyddu; ac
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll trwy wrth-wneud rheolaethau gan reolwyr, profi priodoldeb cofnodion mewn cyfnodolion ac addasiadau eraill; asesu a yw'r barnau wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o duedd bosibl; a gwerthuso rhesymeg busnes unrhyw drafodiadau arwyddocaol sy'n anarferol neu y tu allan i fusnes arferol.

Rwyf hefyd wedi cyfleu cyfreithiau a rheoliadau perthnasol a nodwyd a risgiau o dwyll posibl i bob tîm archwilio, gan barhau i fod yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau trwy gydol yr archwiliad.

Mae'r anhawster cynhenid i ganfod afreoleidd-dra, effeithiolrwydd rheolaethau y Gronfa Bensiwn Gwynedd, a natur, amseru a graddau'r gweithdrefnau archwilio a gyflawnir yn effeithio ar y graddau y gall fy ngweithdrefnau ganfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd o ran archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o fy adroddiad archwilydd.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Tystiaf fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon y Gronfa Bensiwn yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru

24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd CF11 9LJ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru

Gwefan: www.archwilio.cymru

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.
Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.

Eitem 8

CYFARFOD	PWYLLGOR PENSIYNAU
DYDDIAD	21 TACHWEDD 2022
TEITL	RHAGFANTOLI ARIAN CYFRED
PWRPAS	SEFYDLU TREFNIADAU RHAGFANTOLI ARIAN CYFRED MEWN PERTHYNAS Â RHAN O BORTFFOLIO ECWITI RHESTREDIG GWYNEDD
ARGYMHELLIAD	CYMERADWYO'R TREFNIADAU GWARCHOD ARIANNOL FEL Y CYNIGIR
AWDUR	DAFYDD L EDWARDS, CYFARWYDDWR Y GRONFA DELYTH JONES-THOMAS, RHEOLWR BUDDSODDI

---

1. CYFLWYNIAD

Mae gan Gronfa Bensiwn Gwynedd bortffolio buddsoddi byd-eang ac mae hyn yn fuddiol ar adegau o arian cyfred gwan. Yn ystod mis Mehefin 2022 roedd Sterling y DU wedi gostwng 10% o gymharu â doler yr UD, ac o 17% pellach yn ystod mis Medi 2022. Er nad yw'r Gronfa wedi defnyddio rhagfantoli arian cyfred yn hanesyddol (ac eithrio ar gyfer mandadau incwm sefydlog), mae amodau presennol y farchnad yn golygu bod gallai fod yn ddoeth bellach amddiffyn rhai enillion diweddar rhag cynnydd yng ngwerth Sterling yn y dyfodol. Felly, ar y cyd â'n hymgyngorwyr, Hymans Robertson, mae swyddogion y Gronfa wedi archwilio effaith bosibl rhagfantoli arian cyfred mewn perthynas â rhan o'n portffolio ecwiti rhestredig.

2. RHAGFANTOLI ARIAN CYFRED

Mae papur Hymans yn Atodiad 1 yn nodi effaith rhagfantoli arian cyfred ar y Gronfa o ran opsiynau, cyfrannedd a risgiau. Er bod nifer o opsiynau (rhai yn ymwneud â modelu meintiol cymhleth) ar gael, mae swyddogion a ymgynghorwyr y Gronfa ar y cyd yn cynnig bod y Pwyllgor Pensiynau'n ystyried yn syml i warchod cyfran o'r risg arian cyfred drwy newid cronfeydd ecwiti byd-eang BlackRock i sail arian wedi'i warchod, fel mesur tactegol tymor byr. Byddai hyn yn rhagfantoli'r risg arian cyfred o tua 40% o ddyraniad ecwiti byd-eang y Gronfa. Byddai angen cael gwared ar y gwrych pan fydd y Sterling yn symud o fewn efallai 20% o'i gyfradd gyfnewid gyfartalog hirdymor. Byddai hyn yn cyfateb i gyfradd gyfnewid o \$1.30 i \$1.35 (tua 15% i 20% yn uwch na'r lefelau presennol).

Mae rhwydweithio â chydweithwyr CPLIL wedi nodi bod rhagfantoli arian cyfred yn brin ar gyfer ecwiti rhestredig y Cronfeydd, ond oherwydd amodau marchnad diweddar / cyfredol, mae swyddogion a ymgynghorwyr y Gronfa'n cytuno y byddai rhai camau amddiffynnol yn beth doeth ar hyn o bryd.

3. ARGYMHELLIAD

Gofynnir i'r Pwyllgor Pensiynau gefnogi'r rhagfantoli arian cyfred a gynnig a gofyn i swyddogion ac ymgynghorydd y Gronfa sefydlu'r trefniadau rhagfantoli arian mewn perthynas â chronfeydd ecwiti byd-eang Gwynedd gyda BlackRock.

Hedging foreign currency risk

Introduction

This paper is addressed to the Pensions Committee (the “Committee”) and Officers of the Gwynedd Pension Fund (the “Fund”). It sets out the rationale for hedging a proportion of the Fund’s foreign currency exposure, discusses implementation options and provides our recommendations on next steps.

Background

A large proportion of the Fund’s assets are invested overseas, with around 50% of assets invested in global equities. A summary of the Fund’s assets and associated currency exposures are shown in the appendix.

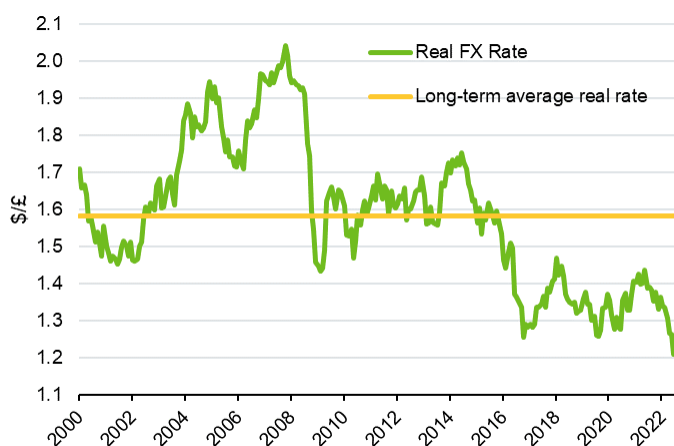
The returns from overseas investments are impacted by changes in the value of Sterling relative to foreign currencies. Currency movements have generally had a beneficial impact on Fund returns this year. This is illustrated by the example below, which shows that while returns on the US stock market have been significantly negative this year (-23.9%), the fall in the value of Sterling against the Dollar over the same period has helped to protect the value of these investments in Sterling terms (-7.6%). In this way, foreign currency exposure has provided a valuable source of diversification for the Fund this year.

This example is based on an investment of \$1,000 in the US S&P 500 index at 1 January 2022.

	1 January 2022	30 September 2022
US Dollar value of investment	\$1,000	\$760 (down 23.9%)
USD:GBP exchange rate	\$1.35	\$1.12
Equivalent Sterling value of investment	£740	£680 (down c7.6%)

Source: spglobal.com, Bloomberg. Note Sterling return is not exactly -7.6% due to rounding.

The chart below shows Sterling is significantly below its long-term average exchange rate against Dollar. We can’t say which direction the exchange rate will move in future but if Sterling were to increase in value (i.e. move back towards the long-term average), this would have a negative impact on returns, all else being equal. Hedging a proportion of the Fund’s currency risk now would help to “lock in” some of the gains the Fund has made from currency movements this year.

Source: Datastream, to end August 2022

Strategic context

Currency exposure is not expected to be a long-term source of growth; it is a risk with no expected long-term benefit. Therefore, it is sensible to consider reducing this exposure if it can be achieved at low cost. The other point of view is that currency exposure provides a source of diversification and we have seen the benefits of this this year, as discussed above. More fundamentally, currency matters for a Sterling investor implementing a low risk investment strategy. However, for most LGPS funds it will look like a marginal risk over the longer term.

This said, the value of Sterling is low relative to long-term averages, particularly against the Dollar. We would support the Fund taking a tactical approach, which involves hedging a proportion of the Fund's currency exposure, provided this is supported by a clear strategy for removing the hedge as Sterling moves closer to its long-term average exchange rate.

What options are there to hedge currency risk within the Fund?

Currency hedging can be implemented at a total Fund level although this approach would likely require a specialist manager to look across all of the Fund's currency exposures. Given the Fund's objectives (which are to increase the level of currency hedging on a shorter term, tactical basis), we believe a more suitable and straightforward approach is to switch the BlackRock global equity funds to a currency hedged basis. Under this approach, BlackRock would implement currency hedging as part of their pooled fund structure.

What proportion of the Fund's currency risk should be hedged?

As noted above, currency risk is a source of diversification and this has proved beneficial this year. As such, we would not recommended to hedging all of the Fund's currency risk. Switching the BlackRock global equity funds to a currency hedged basis would allow the Fund to hedge c40% of its global equities allocation.

What are the risks associated with the proposed approach?

If Sterling were to fall in value from current levels, the Fund would not benefit from any foreign currency gains on the assets that are hedged. The operational aspects of the currency hedged versions of the BlackRock global equity funds will also need to be reviewed to determine whether these introduce any additional risks (although we do not anticipate any significant issues).

Next steps

We propose to work with Officers to expand on the high level comments set out in this paper to develop and implement a solution built around the following parameters:

- Hedge a proportion of the currency risk by switching BlackRock global equity funds to currency hedged basis.
- This would hedge the currency risk of c40% of the Fund's global equities allocation.
- Remove hedging when the Sterling moves to within perhaps 20% of its long-term average exchange rate. This would correspond to an exchange rate of \$1.30 to \$1.35 (about 15% to 20% above current levels).
- Recognising that the Fund also invests outside the US, we recommend the exchange rate is measured using the Purchasing Power Parity method, which looks at values of a range of currencies relative to Sterling.

We look forward to discussing this paper with the Committee and Officers.

Prepared by:-

Kenneth Taylor, Senior Investment Consultant

Rishi Muddha, Investment Analyst

For and on behalf of Hymans Robertson LLP

November 2022

General Risk Warning

Please note the value of investments, and income from them, may fall as well as rise. This includes equities, government or corporate bonds, and property, whether held directly or in a pooled or collective investment vehicle. Further, investments in developing or emerging markets may be more volatile and less marketable than in mature markets. Exchange rates may also affect the value of an investment. As a result, an investor may not get back the amount originally invested. Past performance is not necessarily a guide to future performance.

Appendix – summary of Fund’s currency exposures

This table provides a summary of the Fund’s assets and associated currency exposures. Most of the currency exposure comes from the Fund’s overseas equities, which represent c50% of total assets. These are classed as “primary” currency exposures where the assets are denominated in overseas currencies. The Fund also has “secondary” exposures, e.g. a UK company that has material revenues from overseas and is therefore impacted by movements in Sterling. The Partners private equity and infrastructure mandates will likely have a mixture of primary and secondary exposures. The WPP absolute return bond fund employs currency hedging and this is implemented by the investment manager.

Fund	Current target allocation	Currency exposure
BlackRock UK equities	10.5%	Sterling denominated
BlackRock global equities (Fundamental Weighted)	7.0%	Unhedged
BlackRock global equities (World Low Carbon)	12.0%	Unhedged
WPP emerging markets	2.5%	Unhedged
WPP Global Growth	14.0%	Unhedged
WPP Global Opportunities	14.0%	Unhedged
Partners private equity	5.0%	Unhedged
Partners infrastructure	2.5%	Unhedged
UK property (UBS, Lothbury, BlackRock, Threadneedle)	10.0%	Sterling denominated
WPP multi-asset credit	7.5%	Unhedged
WPP absolute return bonds	15.0%	Currency hedged
Total	100.0%	